

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2013–2016

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jana Chlantová

**Komanditní společnost k - srovnání původní úpravy
obchodního zákoníku a úpravy v zákoně o obchodních
korporacích**

Praha 2016

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Ing. Martin Kohout, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2013-2016

BACHELOR THESIS

Jana Chlantová

**Limited partnership – comparison of the previous legal
regulation in the commercial code and the legal regulation
established by corporation law**

Prague 2016

The Bachelor Thesis Work Supervisor: JUDr. Ing. Martin Kohout, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jana Chlantová

Poděkování

Děkuji JUDr. Ing. Martinovi Kohoutovi Ph.D. za cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích a vypracování bakalářské práce.

Anotace

Cílem této bakalářské práce je srovnání účinné právní úpravy, vztahující se na komanditní společnost, s úpravou předchozí. Práce se nejprve zabývá historickým vývojem komanditní společnosti, následně se věnuje předchozí úpravě dle zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Následuje popis podle účinných právních předpisů, tedy dle zákona č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Klíčová slova

Komanditista, komanditní společnost, komplementář, obchodní korporace, obchodní podíl, společenská smlouva, ručení, založení.

Annotation

The aim of this thesis is the comparison of the effective legal regulation of the Limited partnership with the previous legal regulation. In beginning the thesis is focused on the historical development of the limited partnership and proceeds to the previous legal regulation provided by Act n. 513/1991 Coll., commercial code as amended and by Act. n. 40/1964 Coll., civil code as amended. After that it follows with the description of the effective legal regulations - Act n. 90/2012 Coll., civil code as amended.

Keywords

Articles of incorporation, business corporation, foundation, general partner, limited partnership, limited partner, sponsion.

OBSAH

ÚVOD	8
1 VÝVOJ PRÁVNÍ ÚPRAVY KOMANDITNÍ SPOLEČNOSTI	10
1.1 Všeobecný obchodní zákoník 1862	11
1.2 Obchodní zákoník 1937	12
1.3 Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.....	14
1.4 Zákon o obchodních korporacích.....	14
2 KOMANDITNÍ SPOLEČNOST PODLE OBCHODNÍHO ZÁKONÍKU	16
2.1 Charakteristika	16
2.2 Založení a vznik	17
2.3 Ručení	18
2.4 Práva a povinnosti.....	20
2.5 Zrušení a likvidace.....	24
3 KOMANDITNÍ SPOLEČNOSTI PODLE ZÁKONA O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH.....	27
3.1 Charakteristika	27
3.2 Založení a vznik.....	34
3.3 Komanditisté a komplementáři.....	38
3.3 Vklad.....	41
3.4 Podíl	42
3.5 Komanditní suma	44
3.6 Zrušení a likvidace.....	46
4 SROVNÁNÍ ZMĚN PRÁVNÍ ÚPRAVY KOMANDITNÍ SPOLEČNOSTI	53
5 FORMULOVÁNÍ NÁZORŮ DE LEGE FERENDA	55
ZÁVĚR.....	57
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	60

ÚVOD

K 1. 1. 2014 nabyl účinnosti zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, který nahradil původní občanský zákoník, ale také původní obchodní zákoník. Odstranil tedy do té doby fungující dvoukolejnost a zavedl jednotnou právní úpravu soukromého práva. S ohledem na specifčnost obchodních společností a družstev, tedy obchodních korporací, vznikl vedle nového občanského zákoníku také zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech, který je také označován jako zákon o obchodních korporacích. K základním kodexům rekonstrukce soukromého práva se řadí navíc zákon č. 91/2012 Sb., zákon o mezinárodním právu soukromém. Účinnost těchto zákonů přinesla do českého právního prostředí velké změny. Tyto změny se týkají jak základních pilířů soukromého práva, tak i jednotlivých specifických částí. To, zda byla tato změna přínosná a správná, ukáže pravděpodobně až čas. Samotné právo totiž netvoří jen zákon, ale z velké části i jeho výklad, judikatura soudu a jeho využitelnost v praxi.

Právě s ohledem na tuto výraznou změnu je téma této práce velice aktuální a obdobná komparace původní a nové úpravy doposud nebyla v tomto rozsahu zpracována. S ohledem na to lze zkonstatovat, že práce má možnost přinést nové poznatky, které následně mohou pomoci správně vykládat ustanovení týkající se právní úpravy komanditních společností v zákoně o obchodních korporacích.

Cílem této práce je tedy popsat původní právní úpravu komanditních společností v obchodním zákoníku, následně analyzovat úpravu v novém zákoně o obchodních korporacích a následně výsledky těchto analýz komparovat a vyvodit, v jakých částech právní úpravy jsou nejvýraznější změny a které části naopak kopírují původní právní úpravu. Práce navíc, s ohledem na částečnou kontinuitu vývoje, popíše i vývoj komanditní společnosti v předchozích obchodních zákonících, které v České republice, či přesněji řečeno na jejím území, platily.

První kapitola práce je zaměřená na výše uvedený vývoj institutu komanditní společnosti v českém právním řádu. Tento vývoj je ve stručnosti pozorován již od dob římského práva, zvláštní pozornost je pak věnována Všeobecnému obchodnímu zákoníku z roku 1862 a obchodnímu zákoníku z roku 1937.

Následujícím zákoníkem, kterému je věnována detailní pozornost, je pak právě zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, který byl účinný od 1. 1. 1992 do 31. 12. 2013. Druhá kapitola se tedy zaměří na analýzu právní úpravy komanditní společnosti v tomto zákoně, který byl přímým předchůdcem zákona o obchodních korporacích. V jednotlivých podkapitolách budou podrobněji popsány podmínky vzniku a zániku společnosti a také úprava práv a povinností souvisejících s tímto typem společnosti.

Třetí kapitola se poté bude věnovat relativně novému zákonu o obchodních korporacích. Jednotlivé podkapitoly budou názvem ve velké míře shodné s podkapitolami druhé části práce, a to z důvodu následné komparace. Tato část práce se současně pokusí poukázat na fungování části nové právní úpravy v praxi a to s ohledem na vydanou judikaturu, která je na novou úpravu použitelná, a na nejčastější problémy.

Stěžejní částí práce je právě kapitola čtvrtá. V této části bude na základě analýz a informací z předchozích dvou částí provedena samotná komparace obou právních úprav v oblasti komanditních společností.

Výsledkem práce bude tedy celistvý a dlouhodobý vývoj institutu komanditní společnosti, ale také její aktuální fungování a problémy, které s novou právní úpravou vyvstaly.

Práce vychází z právní úpravy účinné ke dni 31. 12. 2015.

1 VÝVOJ PRÁVNÍ ÚPRAVY KOMANDITNÍ SPOLEČNOSTI

Počátky vývoje komanditní společnosti můžeme hledat již v dobách antického Říma, kdy vznikl institut *pecunia traiecticia* (nebo *fenus nauticum*), tedy námořní zápůjčka. Jednalo se o poskytnutí kapitálu za účelem financování dlouhodobé plavby po moři za obchodním účelem. Pokud došlo k havárii nebo jiné nehodě, která znemožnila návratnost investice, nesl toto riziko věřitel, který kapitál poskytl. Dlužník byl povinen splatit svůj dluh v případě nehody pouze tehdy, kdy tuto nehodu zavínil. Za poskytnutí tohoto kapitálu byl sjednáván úrok, jehož výše byla zprvu neomezená, až posléze východořímský císař Justinián zavedl, že tento úrok může být v maximální výši 12 % ročně. Taková limitace však neodpovídala potřebám obchodní praxe, a proto se obchodníci uchýlovali k jiným řešením. Jako nejvhodnější se postupně ukázalo kapitálové spojení věřitele a dlužníka. Věřiteli, který byl investorem, tak byl garantován podíl na zisku, čímž mělo dojít k navrácení poskytnutého kapitálu, přičemž ručil pouze omezeně. Následně začalo docházet k uzavírání smluv za účelem získání zisku z námořního obchodu, čímž se dospělo až ke vzniku společností, označovaných jako *societates maris*.¹

Tento způsob řešení se výrazně objevuje i ve 12. století v Janově, kdy jsou uzavírány smlouvy mezi obchodníky, kteří provozovali námořní obchod, a společníky, kteří jejich činnost financovali. Obchodníci přitom poskytovali standardně jednu třetinu kapitálu, zatímco společníci dvě třetiny, a stejně se dělila i případná ztráta, pokud loď havarovala či ji postihla jiná nehoda. Pokud však byla výprava zisková, podíleli se na zisku obchodníci sedmi dvanáctinami, čímž byla ohodnocena jejich práce na tom, aby obchod proběhl v pořádku. Existovala také jiná varianta tohoto kapitálového spojení, kdy společníci přinášeli veškerý kapitál, nesli veškerou ztrátu, ale ze zisku jim příslušely celé tři čtvrtiny, zatímco obchodníkům pouze čtvrtina. Vývoj komanditní společnosti se tedy stavěl na těchto základech, přičemž v okamžiku nástupu

---

¹ DVOŘÁK, T. *Komanditní společnost*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2004, xviii, s. 1-2. Právnícké osoby. ISBN 80-7357-027-0.

kapitalistické podoby společnosti se jednalo o předchůdce společnosti akciové, jejíž podoba se teprve začínala formovat.²

1.1 Všeobecný obchodní zákoník 1862

Výše zmíněné námořní společnosti, označované jinak jako *commendy*, podmínily vznik tichých společností, a v českých zemích se až do poloviny 19. století namísto o komanditní společnosti hovořilo právě o této tiché, nebo i tajné společnosti. Vystala však potřeba důsledně odlišovat tyto pojmy, což bylo provedeno Všeobecným obchodním zákoníkem, vydaným pod číslem sp. z. ř.³ Ten přinesl komplexní úpravu komanditní společnosti v článcích 150 – 206.

Definice v čl. 150 uváděla, že „*společnost komanditní jest, když se v živnosti obchodní, pod společnou firmou provozované, jeden neb několikto společníků jedině vklady majetkovými účastní (komanditisté), kdežto při jednom neb několika společníků jiných účastenství touto měrou obmezeno není (společníci osobně ručící)*.“⁴ Zde je tedy možné již pozorovat základní znak komanditní společnosti, kterým jsou dvě skupiny společníků – jedni, kteří se účastní majetkově a jejich osobní majetek je od společnosti oddělen, a druzí, kteří ručí za dluhy společnosti v plné výši. Postavení komanditisty v tomto ohledu výslovně potvrzuje i čl. 165: „*Ze závazkův společnosti práv jest komanditista jen vkladem, a pokud by vklad nebyl zplacen, slíbenou naň sumou*.“⁵ Ke vkladům se také vyjádřil Nejvyšší soud, který judikoval, že „*komanditista může splniti svůj závazek, vplatiti do společnosti vklad, tím způsobem, že jej započte na své vzájemné pohledávky za společností*.“⁶ Oproti tomu postavení osobně ručících společníků takto výslovně upraveno není, najdeme pouze úpravu některých jejich

---

² ELIÁŠ, K., J. POKORNÁ a M. BARTOŠÍKOVÁ. *Kurs obchodního práva: právnické osoby jako podnikatelé*. 5. vyd. Praha: C.H. Beck, 2005, xxxvi, s. 136-137- Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-391-4.

³ DVOŘÁK, T. *Komanditní společnost*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2004, xviii, s. 2. Právnické osoby. ISBN 80-7357-027-0.

⁴ Čl. 150 zákona č. 1/1863 z. ř., jímžto se uvádí zákoník obchodní. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 6. 12. 2015]

⁵ Tamtéž, Čl. 165

⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21. 09. 1928, sp. zn. R I 463/28, Vážný 8316. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 6. 12. 2015]

povinností, kupříkladu v čl. 153: „*Osobně ručící společníci, kteří společnost zastupovati mají, povinni jsou, aby firmu spolu s podpisem jména svého osobně před tím soudem obchodním, v jehož okresu společnost sídlo své má, a před každým soudem obchodním, v jehož okresu se odštěpný její závod nachází, napsali anebo firmu s podpisem ve způsobě věrou opatřeně podali.*“⁷ Osobně ručícím společníků také přísluší jednatelství: „*Jednatelství společnosti zastává anebo zastávají společník nebo společníci osobně ručící. Žádný komanditista ani nemá práva ani není povinen, aby jednatelství zastával. I nemůže odporu proti tomu položit, aby nějaké jednání v jednatelství založené předse vzato bylo skrze společníky osobně ručící.*“⁸

K úpravě komanditní společnosti v tomto zákoně je také možné nalézt judikaturu, která se věnuje z velké části tomu, kdo může být společníkem v komanditní společnosti, a zda může být komanditní společnost také společníkem: „*Komanditní společnost může býti společníkem veřejné společnosti i komplementářem jiné komanditní společnosti. Cizozemská akciová společnost může býti komanditistkou tuzemské společnosti komanditní.*“⁹ K možnostem toho, aby jiné společnosti byly společníky komanditní společnosti, však byla stanovena některá omezení, kupříkladu že „*společnost s r. o. nemůže býti komplementářkou společnosti komanditní,*“¹⁰ nebo že „*družstvo nemůže býti komanditistou společnosti, zabývající se činností, jež jest cizí podnikání družstva.*“¹¹

1.2 Obchodní zákoník 1937

V souvislosti se snahou o překonání právního dualismu, který panoval v období tzv. I. republiky, byl v roce 1937 předložen návrh na vydání obchodního zákoníku, který však nebyl schválen. Následné události roku 1938 a posléze vypuknutí druhé

---

⁷Čl. 153 zákona č. 1/1863 ř.z., jímžto se uvádí zákoník obchodní., In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 6. 12. 2015]

⁸Čl. 158 zákona č. 1/1863 ř.z., jímžto se uvádí zákoník obchodní. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 6. 12. 2015]

⁹Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 15. 07. 1924, sp. zn. R I 524/24, Vážný 4059. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 8. 12. 2015]

¹⁰Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28. 05. 1924, sp. zn. R I 278/24, Vážný 3911. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 8. 12. 2015]

¹¹Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR R I 584/25 ze dne 02. 09. 1925, sp. zn. R I 584/25, Vážný 5251. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 8. 12. 2015]

světové války zapříčinily, že tento zákon nikdy nenabyl platnosti ani účinnosti, a proto zde o něm bude pojednáno velmi krátce, spíše pro ukázkou, jaké byly snahy o další vývoj právní úpravy.

Základní definici komanditní společnosti nalezneme v § 193: „*Komanditní společnost tu jest, když dvě osoby nebo několik osob provozují obchodní živnost pod společnou firmou, na společný účet a v rozsahu, jež ustanovuje uváděcí zákon, a odpovědnost třetím osobám za závazky společnosti jest aspoň u jednoho společníka neobmezená a aspoň u jednoho společníka obmezená.*“¹² Je také uvedeno, že pokud výslovná úprava nestanoví jinak, použijí se na právní poměry komanditní společnosti ustanovení o veřejné obchodní společnosti, a je položen zvláštní důraz na to, že se toto vztahuje zejména na problematiku komanditistů, kdy se tedy použijí ustanovení o společnících veřejné obchodní společnosti.¹³

Ohledně podílení se na běžné správě společnosti je pak stanoveno toto: „*Komanditisté nejsou ke správě ani oprávněni ani povinni. Komanditisté nejsou oprávněni odporovati jednáním společníků zúčastněných na správě, ačli nepřesahují obyčejné provozování obchodní živnosti společnosti.*“¹⁴ Je zde tedy patrné striktní rozlišení rolí komplementářů a komanditistů, kdy druhým jmenovaným je činnost v oblasti správy společnosti v podstatě zakázána. Komanditisté také nejsou oprávněni zastupovat společnost navenek.¹⁵

Z hlediska ručení za závazky je stanoveno, že pokud někdo do komanditní společnosti přistoupí jako komanditista, ručí za všechny závazky společnosti, které vznikly i před jeho přistoupením.¹⁶ Jako poslední z důležitých ustanovení lze pak zmínit to, že komanditní společnost se nezrušuje smrtí komanditisty.¹⁷

---

¹² *Osnova obchodního zákona*. Státní tiskárny v Praze, Praha 1937. [online] [cit. 9. 12. 2015] Dostupné z: <https://www.obczan.cz/files/files/113>, § 193.

¹³ Tamtéž, § 198.

¹⁴ Tamtéž, § 200.

¹⁵ Tamtéž, § 203.

¹⁶ Tamtéž, § 211.

¹⁷ Tamtéž, § 216.

1.3 Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

V poválečném období, zejména po únorovém převratu v roce 1948, nastaly v oblasti obchodního práva naprosto zásadní změny. Jelikož socialismus nepodporoval soukromé vlastnictví, respektive se jej snažil co nejvíce omezit, obchodní právo jako odvětví nepodporoval. Bylo nahrazeno tzv. hospodářským právem, které se věnovalo zejména vztahům, vznikajícím při výrobě a odpovídalo potřebám tehdejšího centralizovaného hospodářského plánování.¹⁸

Po roce 1989, po návratu k tržní ekonomice, vyvstala potřeba v souladu s požadavky takové ekonomiky upravit i tržní vztahy. Proto byl v roce 1991 přijat obchodní zákoník (dále také jako ObZ), který však bylo nutno upravit tak, aby se nedostával do rozporu s občanským zákoníkem, pocházejícím z 60. let a v roce 1991 pouze novelizovaným, byť poměrně zásadně. Právní řád tak dospěl k tomu, že podnikatelé podléhali v některých vztazích režimu obchodního zákoníku, v některých však režimu občanského zákoníku.¹⁹

Úprava komanditní společnosti se nacházela v § 93 - § 104 ObZ. Této úpravě v zákoně bezprostředně předcházela obecná úprava obchodních společností, a to od § 56 do § 75. Konkrétní rozbor problematiky je předmětem třetí kapitoly tohoto textu, proto mu zde nebude věnována další pozornost.

1.4 Zákon o obchodních korporacích

V roce 2012 byly v rámci rozsáhlé rekonstrukce soukromého práva přijaty dva stěžejní „kodexy“ a to jak občanský zákoník, zákon č. 89/2012 Sb., tak i zákon o obchodních společnostech a družstvech (o obchodních korporacích), č. 90/2012 Sb., (dále jako ZOK), které opět výrazným způsobem změnilly povahu obchodního práva u nás. Svým způsobem se zde projevila snaha odstranit dvoukolejnost právní úpravy, tedy roztříštěnost úpravy mezi obchodní a občanský zákoník, a mimo úpravu

---

¹⁸ PELIKÁNOVÁ, I. *Obchodní právo*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2005, s. 73-75. ISBN 80-7357-062-9.

¹⁹ Tamtéž, s. 19.

obchodních společností jako takových se tak úprava obchodního práva přesunula do občanského zákoníku.²⁰

Jak již i sám název ZOK napovídá, je celý zákon věnován právě obchodním společnostem a družstvům, a společnou úpravu tak nalezneme od § 1 do § 94. Komanditní společnost je pak upravena v § 118 až § 131, a rozbor úpravy je předmětem čtvrté kapitoly tohoto textu, proto mu zde opět není věnována větší pozornost.

---

²⁰ BĚLOHLÁVEK, A. J. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 31-35. ISBN 978-80-7380-451-0.

2 KOMANDITNÍ SPOLEČNOST PODLE OBCHODNÍHO ZÁKONÍKU

2.1 Charakteristika

Velmi stručnou, ale výstižnou charakteristiku komanditní společnosti nalezneme (mimo text zákona, kterému bude věnována pozornost dále) i v právnickém slovníku: *„Komanditní společnost – forma obchodní společnosti; právnická osoba založená za účelem podnikání, ve které jeden nebo více společníků, komanditistů, ručí za závazky společnosti jen do výše svých nesplacených vkladů, zapsaných v obchodním rejstříku, zatímco jeden nebo více společníků, komplementářů, ručí za tyto závazky celým svým majetkem; je smíšeným typem osobní a kapitálové obchodní společnosti. Komplementáři mají obdobné postavení jako společníci ve veřejné obchodní společnosti. Jsou povinni se osobně účastnit na podnikatelské činnosti společnosti, jsou oprávněni k jejímu obchodnímu vedení, jejím jménem vystupují navenek. Nezaváží-li se k tomu ve společenské smlouvě, nemusí vnést do společnosti vklad, svůj podíl na společnosti však nemohou převést na jiného. Naproti tomu komanditisté jsou povinni vnést do společnosti (...) vklad, osobně se na podnikání neúčastní, nemají právo účasti na obchodním vedení společnosti ani právo vystupovat za společnost. (...) Zisk společnosti se dělí na část připadající komanditistům a část patřící komplementářům.“²¹*

Pokud tuto definici vezmeme jako výchozí, je možné postupně rozebírat její jednotlivé znaky. Z hlediska obecné charakteristiky komanditní společnosti je tak vhodné se zaměřit na fakt, že se jedná o smíšený typ osobní a kapitálové společnosti, přičemž důležitá pasáž o postavení komanditisty a komplementáře bude rozebrána ve třetí a čtvrté podkapitole.

Osobní obchodní společnosti se zpravidla vyznačují relativně stálou účastí společníka. V případě komanditní společnosti se tak jedná zejména o komplementáře, u kterého se nepředpokládá, že by „přecházel“ mezi společnostmi tak, jak se tomu může

---

²¹ OVEČKOVÁ, O. *Slovník obchodního práva*. Vyd. 1. Praha: Codex Bohemia, 1996, s. 110. ISBN 80-85963-08-6.

dít například u akcionářů. Zánikem účasti komplementáře společnost v drtivé většině případů zaniká, v případě „odchodu“ komanditisty tomu tak zpravidla není.²² Osobní rysy vztahu komplementáře a komanditní společnosti jsou dále umocněny tím, že tento společník přináší svou osobní práci, nemá ze zákona povinnost vkladu, jeho ručení za závazky společnosti je neomezené a jeho podíl je nepřevoditelný. Naopak znaky typické pro kapitálové společnosti, jako je vkladová povinnost, převoditelnost podílu, omezené ručení za závazky společnosti či účast majetková a zpravidla nikoliv osobní najdeme u komanditisty, který tak dotváří obraz komanditní společnosti jako společnosti právě onoho smíšeného typu.²³

2.2 Založení a vznik

V případě založení a vzniku společnosti je nejdříve nutné objasnit, co se pod těmito dvěma pojmy skrývá. K založení společnosti dochází tak, že dojde k právnímu jednání, na jehož základě je vytvořena buďto společenská smlouva, nebo zakládací listina, které jsou pak hmotněprávním základem, na němž může společnost vzniknout. Společenská smlouva je nutná v případě, kdy je společnost zakládána více (budoucími) společníky, naopak zakladatelská listina je použita v případě, kdy se jedná o založení jednou osobou. Podstatné je také dodržení formálních náležitostí, které jsou u společenské smlouvy či zakládací listiny právním řádem vyžadovány.²⁴

Vznik společnosti navazuje na její založení a jde o okamžik, kdy je společnost zapsána do obchodního rejstříku a tím vzniká. K tomuto zápisu je vyžadováno doložení stanovených dokumentů, zejména tedy společenské smlouvy, a o tom, zda bude společnost do obchodního rejstříku zapsána, rozhoduje rejstříkový soud. Proces celého „zrodu“ společnosti tak od podpisu společenské smlouvy po zápis do obchodního rejstříku může trvat i několik měsíců, přičemž je ale vyžadováno, aby návrh na zápis byl

---

²² DVORÁK, T. *Komanditní společnost*. Praha: ASPI Publishing, 2004, s. 11.

²³ ELIÁŠ, K., J. POKORNÁ a M. BARTOŠÍKOVÁ. *Kurs obchodního práva: právnické osoby jako podnikatelé*. 5. vyd. Praha: C.H. Beck, 2005, xxxvi, s. 5. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-391-4.

²⁴ Tamtéž, s. 8-9..

rejstříkovému soudu doručen nejpozději devadesát dnů po podpisu společenské smlouvy.²⁵

Komanditní společnost nelze založit zakládací listinou, jelikož jsou vyžadováni nejméně dva společníci – komplementář a komanditista.²⁶ Společenská smlouva, kterou tedy bude společnost založena, tedy musí obsahovat: „*firmu a sídlo společnosti, určení společníků uvedením firmy nebo názvu a sídla právnické osoby nebo jména a bydliště fyzické osoby, předmět podnikání, určení, kteří ze společníků jsou komplementáři a kteří komanditisté, výši vkladu každého komanditisty.*“²⁷ Návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku, který se po podpisu společenské smlouvy podává k rejstříkovému soudu, musí podepsat všichni společníci, a musí k němu být přiložena společenská smlouva.²⁸

Náležitosti společenské smlouvy jsou tedy zákonem určeny pouze ve velmi obecné rovině, a další podrobnosti si pak stanoví společníci sami. Je však důležité poznamenat, že pokud rejstříkový soud shledá, že chybí některá ze zákonem vyžadovaných náležitostí společenské smlouvy, a tato smlouva je tedy neplatná, návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku zamítne. Nemůže tedy vyzvat k doplnění návrhu, protože neplatnou společenskou smlouvou nebyla společnost založena, a nemůže tedy následně ani vzniknout.²⁹

2.3 Ručení

Již z obecné zákonné definice komanditní společnosti se dozvíme, že jde o „*společnost, v níž jeden nebo více společníků ručí za závazky společnosti do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného v obchodním rejstříku (komanditisté) a jeden*

---

²⁵ ELIÁŠ, K., J. POKORNÁ a M. BARTOŠÍKOVÁ. *Kurs obchodního práva: právnické osoby jako podnikatelé*. 5. vyd. Praha: C.H. Beck, 2005, xxxvi, s. 9-10. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-391-4.

²⁶ § 93 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 18. 12. 2015].

²⁷ § 96 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 18. 12. 2015].

²⁸ Tamtéž.

²⁹ ŠTENGLOVÁ, I, M. TOMSA a S. PLÍVA. *Obchodní zákoník: komentář*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002, xvi, s. 302. Komentované zákony (C.H. Beck). ISBN 80-7179-782-0.

nebo více společníků celým svým majetkem (komplementáři).³⁰ Z tohoto hlediska je nutné upozornit na odlišný režim ručení komanditistů a ručení společníků společnosti s ručením omezeným – obvyklým omylem bývá tvrzení, že jde o stejný režim.³¹ Úprava ručení komanditistů je však nastavena tak, že každý z nich ručí pouze do výše svého vlastního nesplaceného vkladu, zatímco společníci společnosti s ručením omezeným ručí do výše všech nesplacených vkladů. Ačkoliv tedy mají svůj vklad již třeba splacený, stále ručí do té výše, v jaké ostatní společníci svou vkladovou povinnost ještě nesplnili. V případě komanditistů tento postup nepřipadá v úvahu, a rozsah jejich ručení je tedy výrazně nižší než u společníků společnosti s ručením omezeným, a výrazně více v jejich vlastní dispozici.³²

Zápis vkladu do obchodního rejstříku má v případě komanditistů konstitutivní účinek, takže se vklad považuje za splacený nikoliv v okamžiku, kdy je reálně splacen, ale až v okamžiku, kdy je toto splacení zapsáno v obchodním rejstříku, a tím tedy až zaniká ručení za závazky společnosti. Pro komplementáře je stanoveno ručení celým majetkem, které je stejné jako u ručení v případě společníků veřejné obchodní společnosti. I v návaznosti na § 93, odst. 4³³ tak bude použita úprava ručení právě veřejné obchodní společnosti, z čehož mimo jiné pro komplementáře vyplývá solidarita ručení, tedy ručení komplementářů společně a nerozdílně. Komplementář, který ke společnosti nově přistoupí, ručí pak i za závazky společnosti, které vznikly ještě před jeho přistoupením, a naopak komplementář, který ze společnosti vystoupil, ručí pouze za závazky, které vznikly do doby jeho vystoupení. Je však důležité, že toto ručení mu zůstává, i když již společníkem není.³⁴

Pro komplementáře je také důležitým faktem to, že ručení se vztahuje nejen na jejich osobní majetek, ale i na majetek ve společném jmění manželů. Je to způsobeno

---

³⁰ § 93 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 11. 12. 2015].

³¹ ŠTENGLOVÁ, I., M. TOMSA a S. PLÍVA. *Obchodní zákoník: komentář*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002, xvi, s. 302. Komentované zákony (C.H. Beck). ISBN 80-7179-782-0.

³² PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku: (s přihlédnutím k evropskému právu)*. 3., přeprac. a dopl. vyd. Praha: ASPI, 2004, s. 515. Komentář (ASPI). ISBN 80-86395-99-5.

³³ „Pokud dále není stanoveno jinak, použijí se na komanditní společnost přiměřeně ustanovení tohoto zákona o veřejné obchodní společnosti a na právní postavení komanditistů ustanovení o společnosti s ručením omezeným.“ § 93 odst. 4 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 11. 12. 2015].

³⁴ POKORNÁ, J. *Obchodní zákoník: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, sv. 1, s. 475. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-491-8.

tím, že „ustanovení § 143 odst. 1 písm. b) ObčZ [zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů – pozn. aut.] totiž zahrnuje do společného jmění manželů závazky, které některému z manželů vznikly za trvání manželství, s výjimkou závazků týkajících se majetku, který náleží výhradně jednomu z nich, a závazků, jejichž rozsah přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů, které převzal jeden z nich bez souhlasu druhého, z čehož plyne, že závazky vzniklé za trvání manželství, vč. závazků z titulu ručení, mohou být uhrazeny (až na uvedené výjimky) z majetku patřícího do společného jmění manželů. Současně však občanský zákoník v § 143a umožňuje, aby manželé uzavřeli smlouvu o zúžení rozsahu společného jmění manželů.“³⁵

2.4 Práva a povinnosti

V ustanovení § 97, kterým začíná oddíl, věnovaný právům a povinnostem společníků, je v prvním odstavci stanoveno, že „k obchodnímu vedení společnosti jsou oprávněni pouze komplementáři.“³⁶ Pojem „obchodní vedení,“ na kterém je celá koncepce vystavěna, byl dlouhodobě předmětem diskuzí, a lze říci, že naprosto přesné vymezení tohoto pojmu chybí dodnes.³⁷ Zde je třeba opět upozornit na fakt, že v komanditní společnosti jsou dva druhy společníků s odlišným právním postavením, a pro řádné fungování tohoto typu společnosti tak, jak bylo zamýšleno, je nutné, aby postavení těchto dvou typů společníků bylo dostatečně odlišeno. Komplementářům, kteří jsou oprávněni k obchodnímu vedení společnosti, tak přísluší rozhodování o běžných záležitostech společnosti. Vymezení, co pod tyto běžné otázky spadá, je pak možné hledat v dalších ustanoveních zákona, kupříkladu lze využít ustanovení § 14, který hovoří o jednatelském oprávnění prokuristy.³⁸ Ten stanoví, že prokurista je oprávněn provádět „veškeré právní úkony, k nimž dochází při provozu podniku,

---

³⁵ ŠTENGLOVÁ, I., M. TOMSA a S. PLÍVA. *Obchodní zákoník: komentář*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002, xvi, s. 300. Komentované zákony (C.H. Beck). ISBN 80-7179-782-0.

³⁶ § 97 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 28. 12. 2015].

³⁷ PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku: (s přihlédnutím k evropskému právu)*. 3., přeprac. a dopl. vyd. Praha: ASPI, 2004, s. 530. Komentář (ASPI). ISBN 80-86395-99-5.

³⁸ Tamtéž.

s výjimkou zcizování a zatěžování nemovitostí.³⁹ Je však třeba mít na zřeteli, že prokurista je oprávněn pouze jednat, zatímco komplementáři jsou oprávněni rozhodovat, což je dáno specifickým postavením prokuristy, který nebývá společníkem dané společnosti. Postavení komplementářů je tedy v tomto ohledu „silnější,“ než postavení prokuristy.⁴⁰

Na ustanovení o obchodním vedení navazuje druhý odstavec § 97, který stanoví, že „v ostatních záležitostech rozhodují komplementáři společně s komanditisty většinou hlasů, pokud společenská smlouva nestanoví jinak.“⁴¹ I zde je tedy patrná nutnost odlišit, které záležitosti spadají pod obchodní vedení společnosti, aby tak bylo možné určit, které záležitosti jsou právě těmi „ostatními“ a vztahuje se na ně jiný režim rozhodování. Mezi tyto záležitosti spadá kupříkladu „rozhodnutí o rozdělení zisku, rozhodování o souhlasu s vyloučením zákazu konkurence pro komplementáře apod.“⁴² Naopak rozhodnutí o změně společenské smlouvy nespadá ani pod jeden z těchto případů, jelikož je mu věnován zvláštní odstavec § 97, který stanoví, že k takové změně je potřeba souhlasu všech společníků. Ve společenské smlouvě však zákon dovoluje odchýlné ujednání, ale jen takové, které k této změně vyžaduje souhlas většiny komplementářů spolu se souhlasem většiny komanditistů.⁴³

Komanditisté, kteří představují kapitálový prvek komanditní společnosti, mají zákonem stanovenou povinnost vkladu do základního kapitálu, a to minimálně ve výši 5 000 Kč. Tento vklad musí splatit buďto ve lhůtě, kterou jim určuje společenská smlouva, nebo bez zbytečného odkladu buďto po vzniku společnosti, nebo po vzniku své účasti ve společnosti.⁴⁴ tento vklad může být i nepeněžitý, a platí pro něj pravidla společná všem typům společností, například tedy nutnost zjistitelnosti hospodářské

---

³⁹ § 14 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 28. 12. 2015].

⁴⁰ PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku: (s přihlédnutím k evropskému právu)*. 3., přeprac. a dopl. vyd. Praha: ASPI, 2004, s. 530-531. Komentář (ASPI). ISBN 80-86395-99-5.

⁴¹ § 97 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 28. 12. 2015].

⁴² ŠTENGLOVÁ, I., M. TOMSA a S. PLÍVA. *Obchodní zákoník: komentář*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002, xvi, s. 306. Komentované zákony (C.H. Beck). ISBN 80-7179-782-0.

⁴³ § 97 odst. 4 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 28. 12. 2015].

⁴⁴ § 97a zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 3. 1. 2016].

hodnoty vkladu, jeho provázanost s podnikatelskou činností společnosti nebo zákaz vkladu, který spočívá v provedení prací nebo v poskytnutí služeb.⁴⁵

Ačkoliv se komanditisté nepodílejí na obchodním vedení, je pro fungování společnosti nutné, aby bylo stanoveno jejich oprávnění z hlediska kontroly. Každý komanditista je tedy „*oprávněn nahlížet do účetních knih a účetních dokladů společnosti a kontrolovat tam obsažené údaje nebo k tomu zmocnit auditora. Má právo na vydání stejnopisu účetní závěrky a právo požadovat od komplementářů informace o všech záležitostech společnosti.*“⁴⁶ Právo komanditistů na informace bylo v obchodním zákoníku rozšířeno tzv. velkou novelou z roku 2000, zůstala však neupravená otázka hrazení případných nákladů, které se mohou objevit v souvislosti s výkonem tohoto práva, zvláště kupříkladu v případě přibrání auditora. Komentářová literatura se kloní k názoru, že pokud zákonná úprava absentuje, je komanditista povinen si tyto náklady hradit sám.⁴⁷

Oddíl, věnovaný právům a povinnostem společníků, je zakončen § 100, zabývající se rozdělením zisku a nesením ztráty. Vzhledem k poměrně složité konstrukci je vhodné jej uvést v plném znění: „(1) *Rozdělení zisku na část připadající společnosti a část připadající komplementářům se určí poměrem stanoveným ve společenské smlouvě, jinak se zisk mezi ně dělí na polovinu. Nevyplývá-li ze společenské smlouvy něco jiného, část zisku, která připadla společnosti, se po zdanění rozdělí mezi komanditisty v poměru stanoveném ve společenské smlouvě, jinak v poměru splacených vkladů.*

(2) *Nevyplývá-li ze společenské smlouvy něco jiného, rozdělí si komplementáři část zisku na ně připadající rovným dílem a komanditisté podle výše splacených vkladů.*

(3) *Ztrátu zjištěnou účetní závěrkou nesou komplementáři rovným dílem, nestanoví-li společenská smlouva jinak. Komanditisté jsou povinni podílet se na úhradě ztráty, stanoví-li tak společenská smlouva. Na úhradu ztráty nejsou komanditisté povinni vracet podíly na zisku, které již byly společností vyplaceny.*“⁴⁸

---

⁴⁵ POKORNÁ, J. *Obchodní zákoník: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, sv. 1, s. 485. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-491-8.

⁴⁶ § 98 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 3. 1. 2016].

⁴⁷ PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku: (s přihlédnutím k evropskému právu)*. 3., přeprac. a dopl. vyd. Praha: ASPI, 2004, s. 537. Komentář (ASPI). ISBN 80-86395-99-5.

⁴⁸ § 98 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 6. 1. 2016].

V tomto ustanovení není obsaženo určení splatnosti rozděleného zisku, je tedy třeba podpůrně použít ustanovení, vztahující se na veřejnou obchodní společnost, které stanoví povinnost vyplatit zisk do tří měsíců od schválení roční účetní závěrky. Toto schválení pak spadá pod „ostatní záležitosti,“ o kterých rozhodují komanditisté a komplementáři společně podle § 97, odst. 2. Je také doporučeno ve společenské smlouvě upravit způsob výplaty zisku, pokud taková úprava chybí, lze předpokládat, že společnost má zisk vyplatit na své náklady a nebezpečí, a to buďto v bydlišti společníka, nebo ve prospěch jeho bankovního účtu.⁴⁹

Ustanovení § 100 je označováno za dispozitivní, podle některých názorů však jde o samotnou podstatu konstrukce komanditní společnosti. Dvě odlišné skupiny společníků, které se řídí jiným právním režimem, zde vytváří situaci jakéhosi „několikerého dělení“ zisku, kdy nejdříve je zisk rozdělen mezi společnost a komplementáře, a následně je část zisku, připadající společnosti, rozdělena mezi komanditisty. Je však možné uvažovat i nad opačným řešením, kdy by nejdříve byl zisk rozdělen mezi společnost a komanditisty, kteří představují kapitálový prvek a mají větší zájem na tom, aby pro ně účast ve společnosti byla především výnosná, a až následně by se část zisku, připadající společnosti, dělila mezi komplementáře. Taková úprava by mohla posílit možnost komplementářů zachovat větší část zisku ve společnosti pro její další rozvoj, ačkoliv by to pro ně osobně znamenalo krátkodobě menší finanční ohodnocení. Tato úprava by byla především vhodnější v okamžiku, kdy je uvažováno právě o investicích do společnosti. Situace, kdy by komanditisté v rámci režimu obchodního zákoníku „nedostali“ celý svůj zisk, je z hlediska jejich postavení jako kapitálově zaměřených společníků nemyslitelná. Jejich zisk by měl být nedotknutelný, a opačná úprava, než je v obchodním zákoníku, by tak mohla napomoci pružnějšímu rozvoji komanditní společnosti.⁵⁰

Není také bez zajímavosti, že společníci by si měli ve společenské smlouvě určit poměr rozdělení zisku, nikoliv nutnost, aby se zisk vždy dělil na dvě poloviny. Velmi striktním výkladem by pak bylo možné dojít k přípustnosti ustanovení, které by zakotvovalo, že zisk bude rozdělen pouze mezi komplementáře, nebo pouze mezi

---

⁴⁹ POKORNÁ, J. *Obchodní zákoník: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, sv. 1, s. 488. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-491-8.

⁵⁰ PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku: (s přihlédnutím k evropskému právu)*. 3., přeprac. a dopl. vyd. Praha: ASPI, 2004, s. 540. Komentář (ASPI). ISBN 80-86395-99-5.

komanditisty. Tato tzv. „lví klauzule“ by však odporovala dobrým mravům a představovala by zneužívání jedné skupiny společníků na úkor skupiny druhé, proto je nutné takové ustanovení označit za nepřípustné.⁵¹ Takové ustanovení ostatně obsahovala již osnova obchodního zákona z roku 1937.⁵²

2.5 Zrušení a likvidace

Zrušení a likvidace komanditní společnosti je upravena v § 102 - § 104, přičemž tato ustanovení prošla poměrně výraznými změnami, na které bude poukázáno dále.

§ 102 se v prvním odstavci zabývá otázkou zániku účasti komplementáře ve společnosti a vliv této skutečnosti na existenci společnosti. Na jednu stranu tak komanditista není oprávněn k tomu, aby ze společnosti vystoupil, na druhou stranu je však možné, aby zanikla právnická osoba, která je komanditistou, nebo aby komanditista ztratil způsobilost k právním úkonům, případně mu byla tato způsobilost omezena. V takových případech se komanditní společnost nezrušuje, v případě omezení či ztráty komanditistovy způsobilosti k právním úkonům nezaniká ani jeho členství ve společnosti.⁵³ Další důvody, pro které zaniká účast komanditisty ve společnosti, případně se posléze znovu obnovuje, souvisí s prohlášením konkursu na jeho majetek nebo při insolvenční.⁵⁴ Společnost se také neruší smrtí komanditisty, jeho podíl se dědí. Společenská smlouva však může toto vyloučit, ovšem dědicům komanditisty bude stále náležet vypořádací podíl.⁵⁵ Pokud byla společnosti doručena dražební vyhláška, tak „společnost informuje bez zbytečného odkladu společníky, že jí byla doručena dražební vyhláška podle zákona upravujícího výkon rozhodnutí postižením podílu komanditisty a že tato dražební vyhláška je k nahlédnutí v sídle

---

⁵¹ PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku: (s přihlédnutím k evropskému právu)*. 3., přeprac. a dopl. vyd. Praha: ASPI, 2004, s. 541. Komentář (ASPI). ISBN 80-86395-99-5.

⁵² § 114, odst. 2: „Že společník má být vyloučen zcela z účasti na zisku, nelze umluvit.“ *Osnova obchodního zákona*. Státní tiskárny v Praze, Praha 1937. [online] [cit. 6. 1. 2015] Dostupné z: <https://www.obczan.cz/files/files/113>

⁵³ § 102 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 19. 1. 2016].

⁵⁴ § 102 odst. 2 a 3 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 19. 1. 2016].

⁵⁵ § 102 odst. 4 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 19. 1. 2016].

*společnosti. Společnost zašle společníkovi, který o to požádá, opis dražební vyhlášky na jeho náklady a nebezpečí na adresu uvedenou v žádosti.*⁵⁶

K 1. 7. 2008 byl zrušen § 103, který stanovil, že „zanikne-li účast všech komanditistů, mohou se komplementáři dohodnout, že se komanditní společnost mění bez likvidace na veřejnou obchodní společnost.“⁵⁷ Literatura k tomuto ustanovení uváděla, že se nejednalo o zrušení komanditní společnosti s likvidací a vznik nové, veřejné obchodní společnosti, nýbrž o pouhou změnu právní formy.⁵⁸

Ohledně samotného zrušení pak platí, že „při zrušení společnosti s likvidací mají společníci nárok na podíl na likvidačním zůstatku. Každý ze společníků má nárok na vrácení částky ve výši splaceného vkladu. Pokud likvidační zůstatek nestačí k tomuto vrácení, mají přednostní právo na vrácení komanditisté. Zbytek likvidačního zůstatku, který zůstal po vrácení částky ve výši vkladů, se rozdělí mezi společníky podle stejných zásad jako zisk.“⁵⁹ Přednostní právo komanditistů na vrácení splaceného vkladu vyplývá z jejich postavení, tedy je v souladu s jejich rolí „poskytovatelů kapitálu.“ Lze doporučit upravit problematiku likvidačního zůstatku přímo ve společenské smlouvě, jelikož v případě, kdy likvidační zůstatek stačí pouze na vrácení vkladu komanditistům, komplementáři neobdrží nic. Pokud však likvidační zůstatek bude postačovat i na vrácení komplementářům, ne však v celé výši jejich vkladů, vyvstává otázka, jak se bude dělit, jelikož ustanovení odst. 2 stanoví, že „nestačí-li likvidační zůstatek na rozdělení podle odstavce 1, rozdělí se mezi společníky podle stejných zásad jako zisk.“ Logičtějším řešením by v tomto případě bylo rozdělit tuto „zbylou“ částku pouze mezi komplementáře, podle dělení zisku však bude spíše zvoleno řešení, že se tato částka rozdělí na dvě poloviny, z nichž jedna případně opět komanditistům, a druhá komplementářům, čímž se ještě výrazněji sníží obnos, který obdrží.⁶⁰

---

⁵⁶ 102 odst. 5 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 19. 1. 2016].

⁵⁷ 103 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 30. 6. 2008. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 19. 1. 2016].

⁵⁸ PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku: (s přihlédnutím k evropskému právu)*. 3., přeprac. a dopl. vyd. Praha: ASPI, 2004, s. 555. Komentář (ASPI). ISBN 80-86395-99-5.

⁵⁹ 102 odst. 5 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 31. 12. 2013. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 19. 1. 2016].

⁶⁰ PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku: (s přihlédnutím k evropskému právu)*. 3., přeprac. a dopl. vyd. Praha: ASPI, 2004, s. 556. Komentář (ASPI). ISBN 80-86395-99-5.

V roce 2000 byly k ustanovením o zrušení a likvidaci připojeny oddíly 5 a 6, které pojednávaly o zrušení společnosti bez likvidace a o změně právní formy. V rámci zrušení společnosti bez likvidace byla možná fúze komanditních společností, fúze komanditní společnosti s veřejnou obchodní společností, zrušení komanditní společnosti s převodem obchodního jmění na komplementáře a rozdělení komanditní společnosti. Při změně právní formy společnosti byl především upraven rozsah ručení společníků v rámci nové právní formy. Oba oddíly byly opětovně odstraněny k 1. 7. 2008.⁶¹

---

⁶¹ § 104a - § 104e zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění k 30. 6. 2008. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 19. 1. 2016].

3 KOMANDITNÍ SPOLEČNOSTI PODLE ZÁKONA O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH

3.1 Charakteristika

Komanditní společnost je v zákoně o obchodních korporacích (dále jako ZOK) upravena v § 118 - § 131, avšak jedná se pouze o úpravu ustanovení specifických pouze pro komanditní společnost. Je proto nutné pro komplexní úpravu vycházet také s ustanovení § 8 - § 94. Tato ustanovení obsahují právní úpravu vzniku a založení, vkladů, podílů a zrušení, zániku a likvidace společností. Současně se na komanditní společnost použije, pokud ze zákona neplyne něco jiného, přiměřeně ustanovení o veřejné obchodní společnosti.⁶²

Komanditní společnost můžeme zařadit mezi osobní obchodní společnosti, nese však i prvky kapitálových společností. Prvek osobní se projevuje v právní úpravě postavení komplementářů, prvek kapitálový tak následně v právní úpravě postavení komanditistů. Proto se pro právní úpravu používají přiměřeně i ustanovení o jiných obchodních korporacích.

Podle ustanovení § 118 ZOK musí mít KS alespoň dva společníky, kdy alespoň jeden (komanditista) ručí za dluhy společnosti omezeně a alespoň jeden společník (komplementář) ručí za dluhy neomezeně.⁶³ Podle judikatury není možné, aby komanditistou a komplementářem byla jedna osoba, a společnost tak vznikla fakticky pouze s jedním společníkem.⁶⁴ Je však možné, aby se v osobě jednoho společníka (pokud však bude zachována podmínka existence dalšího společníka) spojil

---

⁶² § 119 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 16. 10. 2015].

⁶³ § 118 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 16. 10. 2015].

⁶⁴ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 6. 1999, sp. zn. 7 Cmo 629/98. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 16. 10. 2015].

jak komplementář, tak komanditista. Dojít k tomu může kupříkladu převodem podílu (viz dále), nebo jeho děděním.⁶⁵

Komanditní společnost z hlediska srovnání s dalšími formami společností již poměrně ztratila na své atraktivitě, jelikož v mnoha ohledech ji předčí zejména společnost s ručením omezeným. Komanditní společnost tak využívají „spíše sofistikovaní účastníci pro účely investičních struktur (komerčních či rodinných), kteří mají zájem na a) silném centralizovaném řízení pevně zakotveném v právní struktuře a organizaci společnosti a b) pasivním postavením investorů s omezeným vlivem na řízení a omezeným právem ze společnosti vystoupit.“⁶⁶

Z hlediska základní charakteristiky je důležitá také tvorba firmy komanditní společnosti. Obecnou úpravu obchodní firmy nalezneme v § 423 - § 428 NOZ, kde se tedy mimo jiné dozvíme, že „obchodní firma je jméno, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku. Podnikatel nesmí mít víc obchodních firem.“⁶⁷ Oproti laickému náhledu, který považuje slovo „firma“ za naprosto ekvivalentní slovnímu spojení „obchodní společnost“ je tedy zřejmé, že v právu se výraz „firma“ používá pouze pro název dané společnosti, a v žádném případě ji tak neoznačuje jako celek, jak by to učinil pojem „obchodní společnost.“

Zákon také stanoví určité podmínky, které pro obchodní firmu platí. Jedná se zejména o zákaz klamavosti obchodní firmy a možnosti jejího zaměnění, a pokud dojde k porušení tohoto zákazu, tak je stanovena i možnost ochrany: „Ochrana práv k obchodní firmě náleží tomu, kdo ji po právu použil poprvé. Kdo byl dotčen ve svém právu k obchodní firmě, má stejná práva jako při ochraně před nekalou soutěží.“⁶⁸

Pro komanditní společnost pak platí zvláštní pravidla, která jsou vyjádřena v § 118, odst. 2: „Firma obsahuje označení „komanditní společnost“, které může být nahrazeno zkratkou „kom. spol.“ nebo „k. s.“. Komanditista, jehož jméno je uvedeno ve firmě, ručí za dluhy společnosti jako komplementář. Ustanovení § 95 odst. 3 se na postavení

---

⁶⁵ LASÁK, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 2 sv., s. 812. ISBN 978-80-7478-537-5.

⁶⁶ LASÁK, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 2 sv., s. 810. ISBN 978-80-7478-537-5.

⁶⁷ § 423 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 22. 2. 2016].

⁶⁸ Tamtéž.

*komanditistů nepoužije, ledaže společenská smlouva určí jinak.*⁶⁹ Právě zmiňovaný § 95 odst. 3, který se primárně týká veřejné obchodní společnosti, pak jistým způsobem rozšiřuje okruh možných společníků, konkrétně tedy komanditistů. Sám o sobě totiž stanoví, že „*společníkem nemůže být ten, na jehož majetek byl v posledních 3 letech prohlášen konkurs, nebo byl návrh na zahájení insolvenčního řízení zamítnut pro nedostatek majetku, anebo byl konkurs zrušen proto, že je jeho majetek zcela nepostačující; kdo tento zákaz poruší, se společníkem nestane, i když společnost vznikne.*“⁷⁰ Jeho vyloučení pro komanditisty tím pádem znamená jejich možnost se stát společníky, i když by se jinak podle tohoto paragrafu společníky stát nemohli. Je však otázkou, zda někdo, na jehož majetek byl kupříkladu před dvěma lety prohlášen konkurs, bude dostatečně movitý na to, aby mohl své finanční prostředky vložit do komanditní společnosti. Taková situace bude zřejmě nastávat pouze velmi zřídka. Je také nutné upozornit na fakt, že stejně jako v mnoha jiných případech, i zde je možné společenskou smlouvou upravit, zda toto ustanovení na komanditisty dopadá, či nikoliv, případně je možné jej modifikovat.⁷¹

Tímto exkurzem k postavení společníka, který je připojen k ustanovení o obchodní firmě, byl samotný výklad o obchodní firmě přerušen. Je tedy možné k němu ještě doplnit zejména to, že podoba obchodní firmy je nutnou součástí společenské smlouvy, a změna firmy je tak vždy podmíněna právě změnou společenské smlouvy. Taková změna nebude však učiněna okamžitě, jelikož je podmíněna také zápisem do obchodního rejstříku. Není možné, aby komanditní společnost měla a používala jinou firmu, než je uvedeno v obchodním rejstříku, a nadto je tento zápis deklaratorní, a změna firmy tak proběhne až právě tímto zápisem.⁷² Z hlediska struktury je možné říci, že se obchodní firma komanditní společnosti skládá z kmene a dodatku. Jako kmen je označována ta část obchodní firmy, kterou volí zakladatelé, případně tedy společníci, a je ponechána v podstatě na jejich vůli, pokud jsou dodržena zákonná omezení. Naopak dodatek, který je komanditní společnosti předepsán, musí být vybrán z „nabízených

---

⁶⁹ § 118 odst. 2 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 22. 2. 2016].

⁷⁰ § 95 odst. 3 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 22. 2. 2016].

⁷¹ BĚLOHLÁVEK, A. J. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 607. ISBN 978-80-7380-451-0.

⁷² Tamtéž.

možností,“ které zákon poskytuje, a není tak možné si k označení skutečnosti, že se jedná o komanditní společnost, vybrat dodatek jiný.⁷³

K firmě komanditní společnosti lze také ze zákona vyčíst jednu zvláštnost, která se z povahy věci u ostatních společnostech neobjevuje. Jde o možnost, aby firma komanditní společnosti obsahovala také jméno komanditisty, ale toto je nutně a neoddelitelně doprovázeno ustanovením, podle kterého komanditista v takovém případě ručí za dluhy společnosti neomezeně, a v tomto ohledu se jeho postavení rovná postavení komplementáře. Je však nutné zdůraznit, že jde skutečně pouze o tento „výsek“ práv a povinností, jelikož v ostatních aspektech se postavení komanditisty nemění. Zvýšení ručení při zařazení jeho jména do obchodní firmy je zdůvodňováno větší právní jistotou obchodních partnerů dané společnosti – pokud jedná se o společnost, která je přímo komanditní společností a v jejím názvu se vyskytuje jméno společníka, může toto vyvolávat dojem, že tento společník ručí za dluhy společnosti neomezeně, i kdyby tomu tak nebylo, čemuž se zákon snaží zabránit. Další aspektem této změny ručení je také možnost, aby se rozsah ručení daného komanditisty opět zúžil, pokud se změní obchodní firma a jeho jméno v ní již nebude figurovat. V zájmu zachování právní jistoty je však zřejmé, že toto nebude mít vliv na jeho ručení za závazky, které vznikly v době, kdy jeho jméno součástí obchodní firmy bylo.⁷⁴

V rámci obecné charakteristiky komanditní společnosti je také ještě nutné zmínit nejobecnější úpravu, kterou nalezneme v občanském zákoníku. Na tomto místě je vhodné upozornit na úvodní paragrafy, které se týkají právnických osob, tedy § 20, § 118 a § 119 NOZ, a na problematiku rejstříků, stručně nastíněnou v § 120 a § 121 téhož zákona.

§ 20 se zabývá (po rozdělení osob na fyzické a právnické v § 18) charakteristikou právnických osob. Stanoví tak, že *„Právnická osoba je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Právnická osoba může bez zřetele na předmět své činnosti mít práva a povinnosti, které se slučují s její právní povahou.“*⁷⁵ Právě organizovanost je základním pojmovým

---

⁷³ ČÁP, Z. a J. HEJDA. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde Praha, 2013, s. 150. ISBN 978-80-7201-917-5.

⁷⁴ Tamtéž, s. 151.

⁷⁵ § 20 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 24. 2. 2016].

znakem, který právnickou osobu charakterizuje. Právní řád se také přiklání k tzv. iusnaturalistické koncepci, podle které právnické osoby mohou být pouze takové, které výslovně rozeznává zákon, tedy o nich stanoví, že mají právní osobnost, nebo ji uzná.⁷⁶

§ 118 NOZ stanoví, že „*Právnická osoba má právní osobnost od svého vzniku do svého zániku.*“⁷⁷ Toto ustanovení, které se z laického hlediska zdá na první pohled samozřejmostí, je velmi důležité při koncepci stupňovitěho vzniku a zániku právnické osoby. Ta tedy nemá právní osobnost od svého založení, ale až od okamžiku vzniku, a na druhé straně tato právní osobnost nezaniká zrušením společnosti, ale až jejím zánikem. Právní osobnost však není žádným způsobem vázána na další podmínky, jako by mohl být kupříkladu předmět činnosti, ať již zvolený, nebo zapsaný v obchodním rejstříku.⁷⁸

V následujícím paragrafu je věnována pozornost majetkovým poměrům: „*Právnické osoby vedou spolehlivé záznamy o svých majetkových poměrech, i když nejsou povinny vést účetnictví podle jiného právního předpisu.*“⁷⁹ Obecně jsou povinnosti právnických osob z hlediska účetnictví upraveny v jiných zákonech, zejména v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, avšak toto ustanovení se snaží o širší rámec vymezení povinnost vést záznamy o majetkových poměrech. Důvodem je bezpochyby snaha o větší transparentnost právnických osob. Každá zákonem uložená povinnost však zakládá povinnost za její porušení, a v tomto případě není jasné, jak přesně a komu konkrétně má tato transparentnost prospívat. Pokud tedy tato povinnost porušena bude, a vznikne škoda, není jasné, kdo se může dovolávat tohoto zákonného ustanovení, vůči komu je mířena povinnost tyto záznamy vést. Na druhou stranu se může toto ustanovení stát velmi nápomocným kupříkladu při soudním řízení proti právnické osobě – ta v takovém případě může být vyzvána, aby předložila právě tyto záznamy o svých majetkových poměrech, a nebude se moci bránit tím, že jí zákon neukládá povinnost vést účetnictví. Stále však zůstává

---

⁷⁶ SVEJKOVSKÝ, J. *Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, s. 3. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2.

⁷⁷ § 118 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 24. 2. 2016].

⁷⁸ SVEJKOVSKÝ, J. *Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, s. 3. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2.

⁷⁹ § 119 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 24. 2. 2016].

nepopiratelným faktem, že u většiny právnických osob je jednoznačně preferováno vedení účetnictví jako všeobecně přijímaná forma, pomocí které se zjišťují informace o stavu a pohybu majetku.⁸⁰

Následující dva paragrafy se věnují z obecného hlediska rejstříkové problematice. Je tak stanoveno, že „*Do veřejného rejstříku se o právnické osobě zapíše alespoň den jejího vzniku, den jejího zrušení s uvedením právního důvodu a den jejího zániku, jakož i její název, adresa sídla a předmět činnosti, jméno a adresa bydliště nebo sídla každého člena statutárního orgánu spolu s uvedením způsobu, jakým tento orgán právnickou osobu zastupuje, a údajů o dni vzniku nebo zániku jejich funkce.*“⁸¹ Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, má pak za úkol (eventuálně spolu s dalšími předpisy) stanovit, které právnické osoby se do nich zapisují a jak, nebo které další údaje se do nich o právnických osobách zapisují, a jak se z nich vymazávají, popřípadě zda je součástí veřejného rejstříku sbírka listin.⁸² Veřejné rejstříky jsou (jak napovídá i jejich název) přístupné veřejnosti, a tím pádem „*každý do nich může nahlížet a pořizovat si z nich výpisy, opisy nebo kopie.*“⁸³ Veřejný rejstřík je pak určen pro zápisy „*právnických a fyzických osob, do něhož se zapisují spolky, nadace, ústavy, společenství vlastníků jednotek, obchodní korporace a obecně prospěšné společnosti. Je informačním systémem veřejné správy, který je veden příslušným rejstříkovým soudem.*“⁸⁴ Veřejný rejstřík je pak ovládán několika zásadami, z nichž nejdůležitějšími jsou zřejmě zásada formální publicity a zásada materiální publicity. První uvedená zásada spočívá právě v možnosti do rejstříku nahlédnout a činit výpisy apod., druhá zmiňovaná zásada se označuje také jako důvěra v zapsané údaje. Pokud se totiž kdokoliv spoléhá na údaje, které jsou zapsané ve veřejném rejstříku, a na jejich základě jedná, nelze v jeho neprospěch namítnout, že tyto údaje neodpovídají

---

⁸⁰ SVEJKOVSKÝ, J. *Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, s. 5. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2.

⁸¹ § 120 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 25. 2. 2016].

⁸² § 120 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 25. 2. 2016].

⁸³ Tamtéž.

⁸⁴ SVEJKOVSKÝ, J. *Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, s. 7. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2.

skutečnosti. S tím souvisí i možnost širšího okruhu osob podat návrh na zápis do veřejného rejstříku, pokud doloží svůj právní zájem na dané věci.⁸⁵

---

⁸⁵ Tamtéž, s. 9-12.

3.2 Založení a vznik

V souvislosti s novou systematikou, která byla zavedena v rámci rekodifikace, jsou otázky založení a vzniku společností řešeny na nejobecnější úrovni v rámci ustanovení občanského zákoníku, a to v § 122 - § 131. V úvodním paragrafu tak stanoví, že „Právní osobu lze ustavit zakladatelským právním jednáním, zákonem, rozhodnutím orgánu veřejné moci, popřípadě jiným způsobem, který stanoví jiný právní předpis.“⁸⁶ Ačkoliv tak nejběžnějším způsobem založení komanditní společnosti zůstává zakladatelské právní jednání, je třeba mít na paměti i tyto další možnosti. Samotné zakladatelské právní jednání je pak rozebráno níže, společně s problematikou úpravy v ZOK.

§ 124 stanoví, že „Neuvěde-li se, na jaký čas se právní osoba ustavuje, platí, že je ustavena na dobu neurčitou.“⁸⁷ Toto ustanovení má pak návaznost zejména na zrušení právní osoby, jak bude poukázáno v příslušné kapitole.

Samotný vznik právní osoby se pak řídí pravidlem, že „Právní osoba vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku. Je-li právní osoba zřízena zákonem, vzniká dnem nabytí jeho účinnosti, nestanoví-li zákon den pozdější. Zákon stanoví, ve kterých dalších případech není zápis do veřejného rejstříku potřebný ke vzniku právní osoby. Zákon stanoví, ve kterých případech je k založení nebo ke vzniku právní osoby potřebné rozhodnutí orgánu veřejné moci.“⁸⁸ Zde je nutné podotknout, že vznik právní osoby také znamená vznik její svéprávnosti, tedy možnosti, aby právní osoba prostřednictvím svých zástupců právně jednala a vstupovala do práv a povinností. Zápis do rejstříku je jistě nejčastějším způsobem, jakým právní osoby vznikají, je tedy vhodné k němu uvést několik podrobností. Předně návrh na zápis podává aktivně legitimovaná osoba, přičemž okruh těchto osob je vymezen v zákoně č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. K návrhu na zápis pak připojí „souhlas osob zapisovaných do veřejného rejstříku buď prohlášením osvědčenou veřejnou listinou, či na listině s úředně ověřeným podpisem, doloží vznik živnostenského

---

⁸⁶ § 122 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 27. 2. 2016].

⁸⁷ § 124 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 27. 2. 2016].

⁸⁸ § 126 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 27. 2. 2016].

*či jiného oprávnění k činnosti, jež požaduje zapsat jako předmět činnosti nebo podnikání, doloží právní důvod užívání prostor, kde má být umístěno sídlo právnické osoby, podá návrh na předepsaném formuláři (v listinné nebo elektronické podobě) a v návrhu uvede údaje zapisované do veřejného rejstříku.*⁸⁹

Je však možné, aby za právnickou osobu bylo jednáno již před jejím vznikem, tedy před okamžikem, kdy byla zapsána do veřejného rejstříku: „*Za právnickou osobu lze jednat jejím jménem již před jejím vznikem. Kdo takto jedná, je z tohoto jednání oprávněn a zavázán sám; jedná-li více osob, jsou oprávněny a zavázány společně a nerozdílně. Právnická osoba může účinky těchto jednání pro sebe do tří měsíců od svého vzniku převzít. V takovém případě platí, že je z těchto jednání oprávněna a zavázána od počátku. Převzme-li je, dá dalším zúčastněným najevo, že tak učinila.*“⁹⁰

Je nutné si povšimnout, že zákon jednak neuvádí, jak se bude identifikovat daná právnická osoba, a jednak nestanovuje ani časové omezení, ani okruh osob, které za tuto právnickou osobu mohou jednat. Je tedy ponecháno na stranách případného právního vztahu, aby si upravily mezi sebou identifikaci právnické osoby, která má teprve vzniknout, ačkoliv zajištění právní jistoty v ohledu toho, že vždy bude někdo z daného vztahu zavázán, zákon přináší. Právě ona konstrukce, podle níž právnická osoba po svém vzniku toto jednání může přijmout, je klíčová i pro její vlastní ochranu. Jelikož v zákoně není nijak vymezeno, kdo za takovou právnickou osobu může jednat, je zřejmé, že to může být skutečně kdokoliv, i ten, kdo je pro vznikající právnickou osobu naprosto „cizí“ a z jeho jednání vázána být nechce. Přijetí závazku právnickou osobou je tedy jejím oprávněním, a nikoliv její povinností, a taková konstrukce tedy přináší možnost ponechání maximálně širokého okruhu osob, které za právnickou osobu před jejím vznikem mohou jednat, aniž by hrozilo, že bude daná právnická osoba zavázána proti své vůli. Pokud tedy dané právní jednání nepřijme, stále z něj zůstává zavázán ten, kdo jej za právnickou osobu uzavřel, a případní věřitelé tohoto závazku tak

---

⁸⁹ SVEJKOVSKÝ, J. *Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, s. 22-23. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2.

⁹⁰ § 127 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 27. 2. 2016].

stále mají právě tuto zavázanou osobu a nemusí se spoléhat čistě na „libovůli“ právnické osoby, zda závazek přijme.⁹¹

Pokud právnická osoba tedy již vznikla a byla zapsána do veřejného rejstříku, není možné se „domáhat určení, že nevznikla, a nelze z toho důvodu zrušit její zápis do veřejného rejstříku.“⁹² Může však být prohlášena soudem za neplatnou, a to tehdy,

a) zakladatelské právní jednání chybí,

b) zakladatelské právní jednání nemá náležitost nezbytnou pro právní existenci právnické osoby,

c) právní jednání zakladatelů odporuje § 145 nebo

d) právnickou osobu založilo méně osob, než je k tomu podle zákona třeba.

Dnem, kdy je právnická osoba prohlášena za neplatnou, vstupuje do likvidace.“⁹³

Je zřejmé, že na první pohled se jedná o situace, kdy zápis do veřejného rejstříku neměl vůbec být proveden. Celá situace je však složitější – zakladatelské právní jednání může být „fyzicky“ přítomné a na první pohled platné, posléze však bude zjištěno, že je neplatné pro důvody, které jsou uvedeny v obecné části NOZ pro neplatnost právních jednání. Právě tento paragraf tak umožňuje nápravu vad, které nebyly v řízení o zápise před rejstříkovým soudem zjevné, nebo pokud tento soud pochybil, a zároveň pamatuje na to, že od zápisu do tohoto prohlášení právnické osoby za neplatnou může uplynout poměrně hodně času. Proto je připojeno ustanovení, které zajišťuje vstup právnické osoby do likvidace, aby tak bylo zajištěno vypořádání jejího majetku v souladu se zákonem, a aby nebylo možné prohlášení právnické osoby za neplatnou využívat k obcházení ustanovení o likvidaci.⁹⁴

Ustanovení o založení a vzniku přímo v úpravě komanditní společnosti až na jednu drobnou výjimku chybí, je proto nutné se soustředit na úpravu obecné části ZOK.

Komanditní společnost může být založena pouze společenskou smlouvou – jelikož je nutné, aby ve společnosti byli nejméně dva společníci (komplementář a komanditista), není možné založení pomocí zakladatelské listiny. Společenská

---

⁹¹ SVEJKOVSKÝ, J. *Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, s. 26-27. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2.

⁹² § 128 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 27. 2. 2016].

⁹³ § 129 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 27. 2. 2016].

⁹⁴ SVEJKOVSKÝ, J. *Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, s. 29-31. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2.

smlouva musí být v písemné formě s úředně ověřenými podpisy.⁹⁵ Náležitosti společenské smlouvy jsou upraveny nejobecněji v § 123 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku: „*Zakladatelské právní jednání určí alespoň název, sídlo právnické osoby, předmět činnosti, jaký má právnická osoba statutární orgán a jak se vytváří, nestanoví-li to zákon přímo. Určí též, kdo jsou první členové statutárního orgánu.*“⁹⁶ Podrobnější vymezení pak nalezneme v obecné části ZOK, kde § 98 stanoví, že „*Společenská smlouva obsahuje také firmu společnosti, předmět podnikání společnosti nebo údaj, že byla založena za účelem správy vlastního majetku, a určení společníků uvedením jména nebo jmen a příjmení, v případě právnické osoby názvu (dále jen "jméno") a bydliště nebo sídla.*“⁹⁷ Jediné ustanovení, které nalezneme přímo v úpravě komanditní společnosti, konkrétně v § 124, pak upřesňuje, že „*Společenská smlouva obsahuje také určení, který ze společníků je komplementář a který komanditista, výši vkladu každého komanditisty.*“⁹⁸

Komanditní společnost nemůže být založena za jiným účelem, než je podnikání nebo správa vlastního majetku. Není však vyloučeno, aby v rámci tohoto byla založena také pro výkon advokacie, nicméně již není možné, aby byla kupříkladu insolvenčním správcem. Je také možné komanditní společnost založit za účelem investování, kdy pak může být využita některá z forem investičního fondu podle zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, nebo se může jednat o obecnou formu komanditní společnosti. Je však třeba pamatovat na rozšířenou regulaci takového podnikání, pokud bude využita některá z forem podle zákona o investičních společnostech a investičních fondech.⁹⁹

---

⁹⁵ LASÁK, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 2 sv., s. 811. ISBN 978-80-7478-537-5.

⁹⁶ § 123 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 21. 1. 2016].

⁹⁷ § 98 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 21. 1. 2016].

⁹⁸ § 124 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 21. 1. 2016].

⁹⁹ LASÁK, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 2 sv., s. 811. ISBN 978-80-7478-537-5.

3.3 Komanditisté a komplementáři

Jednou ze základních změn, která se výrazně dotýká zejména postavení komplementářů, je změna ustanovení o přiměřené aplikovatelnosti dalších ustanovení. Zatímco v předchozí úpravě se na právní postavení komanditistů přiměřeně aplikovala ustanovení o společnosti s ručením omezeným, nově je zavedena pouze aplikovatelnost ustanovení o veřejné obchodní společnosti.¹⁰⁰

Jak již bylo výše řečeno, představují komanditisté ve společnosti prvek kapitálový a komplementáři prvek osobní. Komplementářům je v úpravě komanditní společnosti (mimo definiční ustanovení) věnována zmínka pouze ve dvou ustanoveních – o statutárních orgánech a o dělení zisku. Ustanovení § 125 určuje, že „*statutárním orgánem společnosti jsou všichni komplementáři, kteří splňují požadavky stanovené v § 46. Společenská smlouva může určit, že statutárním orgánem společnosti jsou pouze někteří z komplementářů, kteří splňují požadavky stanovené v § 46, nebo jeden z nich.*“¹⁰¹ Je zde nutné podotknout, že zákon nově obsahuje i ustanovení o nutnosti jednat s péčí řádného hospodáře, která byla dosud upravena pouze judikaturou.¹⁰² Jedná se o výkon funkce s nezbytnou loajalitou, s potřebnými znalostmi a s pečlivostí.¹⁰³ Statutární orgán tak především „*zastupuje společnost navenek, ve vztahu ke třetím osobám, a současně obstarává obchodní vedení společnosti, spočívající zejména v řízení její činnosti a rozhodování o jejích podnikatelských záměrech.*“¹⁰⁴ Právě svěřením výkonu této funkce zůstává (s jednou malou změnou) komplementářům, k čemuž je připojeno i vysvětlení, uvádějící inspirační prameny ZOK: „*Z dnešní úpravy není převzata úprava jednání komanditisty ultra vires. Důvod je nejen v tom, že obdobné ustanovení neobsahoval všeobecný zákoník obchodní, Osnova z roku 1937 a neobsahuje ho například ani švýcarský oblihační zákon či německý obchodní zákoník. Zákaz*

---

¹⁰⁰ BĚLOHLÁVEK, A. *J. Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 611. ISBN 978-80-7380-451-0.

¹⁰¹ § 125 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 23. 1. 2016].

¹⁰² BĚLOHLÁVEK, A. *J. Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 611. ISBN 978-80-7380-451-0.

¹⁰³ HEJDA, J. *Nový zákon o obchodních společnostech a družstvech: zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech : (zákon o obchodních korporacích) : poznámkové znění*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, s. 164. ISBN 978-80-7263-823-9.

¹⁰⁴ ČÁP, Z. a J. HEJDA. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde Praha, 2013, s. 165. ISBN 978-80-7201-917-5.

*odporovatelnosti jednání komplementářů, jak ho znají některé právní úpravy, není přebírán proto, že v zásadě každé jednání komplementáře je pro společnost závazné a jeho případné vybočení z předmětu podnikání je věcí případného řízení o náhradě škody.*¹⁰⁵

V této souvislosti se také nabízí otázka trvání mandátu komplementáře. Z dalších ustanovení ZOK totiž vyplývá možnost stanovit, že někteří z komplementářů (analogicky ke společníkům ve veřejné obchodní společnosti) mají mandát k výkonu funkce statutárního orgánu neodvolatelný, a jiní jej mají na časově omezenou dobu. V případě neodvolatelnosti, která tak bude stanovena přímo ve společenské smlouvě, je pak nutné, aby pro případné odvolání komplementáře soud určil, že tato neodvolatelnost se ruší. Může tomu tak být v případě zvláště hrubého porušení povinností komplementáře na návrh některého z ostatních společníků, je však zřejmé, že by se jednalo o poměrně zdlouhavý a jistým způsobem i nákladný proces.¹⁰⁶

Druhý odstavec § 125 pak hovoří o tom, že „neurčí-li společenská smlouva jinak, rozhodují ve věcech, které nepřísluší statutárnímu orgánu, všichni společníci, přičemž zvlášť hlasují komplementáři a zvlášť komanditisté.“¹⁰⁷ Zde tedy zákon vyžaduje (podle převládajícího výkladu), aby se všichni společníci na dané záležitosti shodli. K tomu se může zdát nadbytečné, že mají hlasovat komplementáři a komanditisté odděleně, jelikož je stejně zapotřebí souhlasu všech společníků. Tato úprava se tedy stává relevantní spíše v případě, že společenská smlouva stanoví určitý počet hlasů společníků, kupříkladu nadpoloviční, k přijetí rozhodnutí. V takovém případě již oddělené hlasování nabývá na významu, a to zejména v případě, kdy je výrazný početní nepoměr mezi komanditisty a komplementáři.¹⁰⁸

Je však také možné se ptát po tom, jaké oblasti rozhodování budou spadat do působnosti všech společníků, jak bylo popsáno výše. Již bylo zmíněno, že komplementářům přísluší obchodní vedení společnosti, čímž se běžně rozumí správa společnosti „každodenní,“ běžná. Ve společenské smlouvě však může být tento okruh

---

¹⁰⁵ BĚLOHLÁVEK, A. J. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 624. ISBN 978-80-7380-451-0.

¹⁰⁶ ČÁP, Z. a J. HEJDA. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde Praha, 2013, s. 165. ISBN 978-80-7201-917-5.

¹⁰⁷ § 126 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 2. 3. 2016].

¹⁰⁸ BĚLOHLÁVEK, A. J. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 626. ISBN 978-80-7380-451-0.

záležitostí značným způsobem rozšířen, a pak je otázka, v jakých oblastech budou skutečně rozhodovat všichni společníci, respektive zda nějaké takové oblasti mimo změnu společenské smlouvy budou. V takovém případě by zřejmě komanditisté mohli spíše vymoci to, že když nemají vliv na téměř žádné rozhodnutí, které tedy přísluší komplementářům, mohou alespoň zásadním způsobem ovlivnit rozhodování právě v těchto nemnoha „zbylých“ záležitostech.¹⁰⁹

Ustanovení o dělení zisku a ztráty především říká, že „zisk a ztráta se dělí mezi společnost a komplementáře. Neurčí-li společenská smlouva jiné dělení, dělí se zisk a ztráta mezi společnost a komplementáře na polovinu.“¹¹⁰ Pro komplementáře pak platí, že si zisk a ztrátu dělí podle § 112: „Zisk a ztráta se dělí mezi společníky rovným dílem. Společník má právo na podíl na zisku ve výši 25 % z částky, v níž splnil svou vkladovou povinnost. Pokud zisk společnosti k vyplacení této částky nepostačuje, rozdělí se mezi společníky v poměru částek, v nichž splnili svou vkladovou povinnost.“¹¹¹ Pro komanditisty platí, že „část zisku, která připadla společnosti, se po zdanění rozdělí mezi komanditisty v poměru jejich podílů. Ztrátu komanditisté nenesou.“¹¹² Pro všechna ustanovení o rozdělení zisku a ztráty však platí, že společenská smlouva může určit jinak.¹¹³ Zejména v případě ztráty, která ze zákona není komanditisty nesena, se tak může jednat o důležitý prvek jejich postavení v rámci společnosti.

Z hlediska ručení za závazky společnosti platí beze změny, že komanditista ručí „s ostatními společníky společně a nerozdílně do výše svého nesplaceného vkladu podle stavu zápisu v obchodním rejstříku.“¹¹⁴

---

¹⁰⁹ ČÁP, Z. a J. HEJDA. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde Praha, 2013, s. 165. ISBN 978-80-7201-917-5.

¹¹⁰ § 126 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 23. 1. 2016].

¹¹¹ § 112 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 23. 1. 2016].

¹¹² § 126 odst. 3 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 23. 1. 2016].

¹¹³ § 126 odst. 4 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 23. 1. 2016].

¹¹⁴ § 122 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 24. 1. 2016].

3.3 Vklad

Ke vkladům komanditistů je zákonem stanoveno toto: „*Komanditista splní vkladovou povinnost ve výši a způsobem určeným ve společenské smlouvě, jinak v penězích a bez zbytečného odkladu po vzniku své účasti ve společnosti.*“¹¹⁵ Vzhledem k povinnosti stanovit ve společenské smlouvě výši vkladu každého komanditisty podle § 124 není možné, aby některému z komanditistů nebyla výše vkladu stanovena.¹¹⁶ Neexistuje však žádné zákonné omezení výše vkladu, proto se může jednat i o vklad ve výši kupř. 1 Kč. Výše vkladu, stanoveného pro komanditistu společenskou smlouvou, se zapisuje do obchodního rejstříku spolu s rozsahem splacení.¹¹⁷

Dále je stanoveno, že „*§ 103 se na postavení komanditistů nepoužije, ledaže společenská smlouva určí jinak.*“¹¹⁸ Podle tohoto ustanovení tak není možné, aby komanditista splnil svou vkladovou povinnost vykonáním prací nebo poskytnutím služby.¹¹⁹ Toto ustanovení je logickým doplněním kapitálového postavení komanditisty, kdy práci nebo služby mají pro společnost vykonávat především komplementáři z hlediska jejich osobního postavení.¹²⁰ Další ustanovení z úpravy veřejné obchodní společnosti však nejsou vyloučena: „*Pokud bude komanditista v prodlení se splněním své vkladové povinnosti, uplatní se plně § 101 a § 102. V případě peněžitého vkladu je komanditista povinen platit úroky z prodlení s tím, že komanditista může být za podmínek stanovených v § 101 odst. 2 rozhodnutím nejvyššího orgánu společnosti*

---

¹¹⁵ § 122 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 24. 1. 2016].

¹¹⁶ BĚLOHLÁVEK, A. J. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 616. ISBN 978-80-7380-451-0.

¹¹⁷ LASÁK, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 2 sv., s. 825. ISBN 978-80-7478-537-5.

¹¹⁸ § 122 odst. 2 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 24. 1. 2016].

¹¹⁹ „(1) Připouští-li to společenská smlouva, může společník za podmínek ve společenské smlouvě určených a se souhlasem všech společníků splnit svou vkladovou povinnost také provedením nebo prováděním práce nebo poskytnutím nebo poskytováním služby. V takovém případě obsahuje společenská smlouva i ocenění prováděné práce nebo poskytované služby nebo způsob ocenění. (2) Jestliže je společník povinen pro společnost provádět práci nebo jí poskytovat služby, aniž tím plní svou vkladovou povinnost, poskytne mu společnost podíl na zisku ve výši odpovídající ocenění provedených prací nebo poskytnutých služeb, ledaže společenská smlouva stanoví jiný způsob vypořádání.“

§ 103 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 25. 1. 2016].

¹²⁰ LASÁK, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 2 sv., s. 825. ISBN 978-80-7478-537-5.

*(všech společníků) ze společnosti vyloučen. Každý ze společníků je také proti komanditistovi oprávněn domáhat se splnění vkladové povinnosti u soudu žalobou podanou podle § 102.*¹²¹

3.4 Podíl

Na rozdíl od mnoha dalších ustanovení se na úpravu velikosti podílů nevztahuje možnost určit společenskou smlouvou jiné uspořádání: *„Podíly komanditistů se určují podle poměru jejich vkladů. Výše vypořádacího podílu komanditisty se určí podle pravidel stanovených tímto zákonem pro vypořádací podíl ve společnosti s ručením omezeným.*¹²² Absentuje však ustanovení, které by určovalo výši podílu komplementáře, a podle obecné klauzule v § 119 je tak nutné se obrátit do úpravy veřejné obchodní společnosti pro určení této výše. Podle úpravy v § 97 odst. 2 jsou tak podíly komplementářů stejné, je však nutné upozornit na dispozitivnost tohoto ustanovení, které tak může být společenskou smlouvou upraveno jinak: *„Zatímco výše podílu komanditisty je vázána na poměr jeho vkladu k základnímu kapitálu, výše podílu komplementáře je v zákonném režimu, po vzoru veřejné obchodní společnosti, vázána na jeho vztah k čistému obchodnímu majetku.*¹²³

Pokud však srovnáme znění § 120 s další úpravou, je třeba mít na paměti, že určení podílů komanditistů je poměrné, nezahrnuje však veškeré podíly. I kdyby tak byli ve společnosti dva komanditisté, kteří by měli každý vklad 50 Kč, a jeden komplementář bez vkladu, neznamenaloby to, že komanditisté mají každý poloviční podíl a komplementář je „bez podílu.“ Je tedy nutné upravit vzájemný vztah těchto dvou skupin společníků z hlediska jejich podílů, aby nedocházelo ke sporům, a je vhodné tak učinit přímo ve společenské smlouvě.¹²⁴

---

¹²¹ BĚLOHLÁVEK, A. *J. Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 616-617. ISBN 978-80-7380-451-0.

¹²² § 120 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 25. 1. 2016].

¹²³ ČÁP, Z. a J. HEJDA. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde Praha, 2013, s. 154. ISBN 978-80-7201-917-5.

¹²⁴ LASÁK, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 2 sv., s. 820. ISBN 978-80-7478-537-5.

Podíl obecně představuje míru účasti společníka ve společnosti a souhrn jeho práv a povinností. Lze na podíl komanditisty užít ustanovení, typické pro kapitálové společnosti, kdy může jeden společník mít více podílů, což koresponduje s postavením komanditisty. V případě komplementáře by takové ustanovení ve společenské smlouvě možné nebylo. Je tak možné, aby komanditista měl ve společnosti více podílů, spojených s různými právy a povinnostmi, jak je nově stanoveno i u společnosti s ručením omezeným. Literatura v tomto vychází z úvahy, že takové řešení sice v zákoně přímo zakotveno není, ale zároveň není ani vyloučeno.¹²⁵

Podíl komanditisty je také možné označit za věc v právním smyslu, a to za věc movitou a nehmotnou, a zároveň také zpravidla nezastupitelnou. Zároveň však platí, že zápis podílu komanditisty v obchodním rejstříku není totéž, jako zápis věci ve veřejném seznamu. Ustanovení, která se vztahují na věci, zapsané ve veřejném seznamu, se proto na podíl komanditisty nepoužijí.¹²⁶

Z hlediska podílů je také velmi důležité ustanovení o jejich převoditelnosti: „*Ustanovení o převoditelnosti podílu ve společnosti s ručením omezeným se použijí přiměřeně.*“¹²⁷ Tato výslovná úprava vyplývá především ze změny oproti předchozí úpravě, kdy byla obecně stanovena použitelnost ustanovení o společnosti s ručením omezeným na postavení komanditisty. Převod podílu komplementáře je vzhledem k jeho charakteristice vyloučen, aniž by bylo možné toto jakkoliv jinak upravit ve společenské smlouvě.¹²⁸ Pro převod podílu komanditisty tedy bude platit, že je převoditelný na jiného společníka téže společnosti, a pokud má být převeden na jinou osobu, která společníkem není, vyžaduje se souhlas nejvyššího orgánu společnosti.¹²⁹

---

¹²⁵ BĚLOHLÁVEK, A. J. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 613. ISBN 978-80-7380-451-0.

¹²⁶ LASÁK, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 2 sv., s. 820. ISBN 978-80-7478-537-5.

¹²⁷ § 123 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 26. 1. 2016].

¹²⁸ BĚLOHLÁVEK, A. J. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 621. ISBN 978-80-7380-451-0.

¹²⁹ § 207

- (1) Každý společník může svůj podíl převést na jiného společníka.
- (2) Podmíní-li společenská smlouva převod podílu podle odstavce 1 souhlasem některého z orgánů společnosti a není-li souhlas udělen do 6 měsíců ode dne uzavření smlouvy o převodu, nastávají tytéž účinky, jako při odstoupení od smlouvy, ledaže je ve smlouvě o převodu určeno jinak. Smlouva o převodu podílu nenabude účinnosti dříve, než bude souhlas udělen.
- (3) Není-li orgán podle odstavce 2 činný nebo neudělí-li souhlas bez udání důvodu, může společník po zániku smlouvy podle odstavce 2 vystoupit ze společnosti; ustanovení § 164 se použije obdobně.

Vyvstává otázka, zda v případě převodu na jiného společníka je nutné, aby tento společník byl také komanditistou. Literatura toto řeší tvrzením, že v zákonných ustanoveních není opora pro tak přísné omezení převoditelnosti, a je tedy možné převést podíl komanditisty i na komplementáře.¹³⁰

3.5 Komanditní suma

Nově je v úpravě komanditní společnosti zavedena tzv. komanditní suma, o níž zákon stanoví toto:

„§ 129

(1) Pokud společenská smlouva určí, že komanditisté ručí za dluhy společnosti do výše určené částky (dále jen "komanditní suma"), uvede se tato částka ve společenské smlouvě. Nelze sjednat nižší komanditní sumu, než kolik činí vklad komanditisty.

(2) Postupuje-li společnost podle odstavce 1, uplatní se tyto výjimky z úpravy komanditní společnosti

a) část zisku, která připadla společnosti, se po zdanění rozdělí mezi komanditisty v poměru jejich podílů a komanditních sum,

---

Vystoupit ze společnosti lze do 1 měsíce ode dne zániku smlouvy podle odstavce 2, jinak se k vystoupení nepřihlíží.

§ 208

(1) Neurčí-li společenská smlouva jinak, může společník převést podíl na osobu, která není společníkem, jen se souhlasem valné hromady. Smlouva o převodu podílu nenabude účinnosti dříve, než bude souhlas udělen.

(2) Není-li souhlas udělen do 6 měsíců ode dne uzavření smlouvy o převodu, nastávají tytéž účinky, jako při odstoupení od smlouvy, ledaže je ve smlouvě o převodu určeno jinak.

§ 209

(1) Nabytím podílu přistupuje nabyvatel ke společenské smlouvě společnosti. Převodce ručí společnosti za dluhy, které byly s podílem na nabyvatele převedeny.

(2) Převod podílu je vůči společnosti účinný doručením účinné smlouvy o převodu podílu s úředně ověřenými podpisy.

(3) K prodeji zastavených podílů při výkonu zástavního práva se souhlas příslušného orgánu společnosti nevyžaduje. Při prodeji zastaveného obchodního podílu se použije obdobně § 213 odst. 1.

§ 207 - § 209 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 28. 1. 2016].

¹³⁰ LASÁK, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 2 sv., s. 831. ISBN 978-80-7478-537-5.

b) ztrátu uhradí komanditista s ostatními společníky podle svého podílu, avšak jen do výše své komanditní sumy,

c) za dluhy společnosti ručí komanditista s ostatními společníky společně a nerozdílně do výše jeho komanditní sumy zapsané v obchodním rejstříku v době, kdy je věřitel vyzval k plnění.

§ 130

Komanditní suma se snižuje v rozsahu, ve kterém komanditista splnil svou vkladovou povinnost.

§ 131

(1) Změny komanditní sumy jsou účinné jejich zápisem do obchodního rejstříku.

(2) Pokud komanditista nebo společnost s jeho souhlasem uveřejnili zvýšení jeho komanditní sumy anebo to věřitelům jinak oznámili, ručí komanditista podle § 129 odst. 2 písm. c) do výše zvýšené komanditní sumy.¹³¹

Komanditní sumu tak lze označit za částku, která se stala zjevnou veřejností prostřednictvím obchodního rejstříku a do které konkrétní komanditista ručí za dluhy společnosti. „Z povahy věci plyne, že komanditista, kterého stihá vkladová povinnost, ručí do konkrétní výše, aniž by došlo k realizaci vkladů. Zatímco vkladová povinnost je povinnost vztahující se k vnitřnímu chodu společnosti, komanditní suma souvisí se vztahem společnosti ke třetím osobám, nicméně celková výše komanditní sumy má následnou souvislost se splácením vkladů.“¹³²

Důvodová zpráva k zákonu ještě dále vysvětluje, jakým způsobem se bude komanditní suma vztahovat k výplatě zisku: „(...) komanditisté si na ně připadající část zisku rozdělí podle výše jejich podílů jen tehdy, pokud tento podíl nepřesahuje původní komanditní sumu – tj. tu, která byla při vzniku společnosti zapsána do obchodního rejstříku. Znamená to tedy, že nejvyšší možná vyplácená částka bude rovna komanditní sumě. Důvodem je jednak zvýšení částky dělené mezi neomezeně ručící společníky (tedy jistá vyšší míra distributivní spravedlnosti) a jednak závislost míry rozdělovaného zisku

---

¹³¹ § 129 - § 131 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 29. 1. 2016].

¹³² BĚLOHLÁVEK, A. J. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 636. ISBN 978-80-7380-451-0.

na míře komanditistova ručení. Komanditista si tak pro zvýšení svého podílu na zisku může zvýšit komanditní sumu.“¹³³

3.6 Zrušení a likvidace

Obecná úprava ke zrušení a likvidaci společnosti se nachází v obecné části NOZ, konkrétně v § 168 - § 209. Přímo ke zrušení právnické osoby tak zákon stanoví, že *„Právnická osoba se zrušuje právním jednáním, uplynutím doby, rozhodnutím orgánu veřejné moci nebo dosažením účelu, pro který byla ustavena, a z dalších důvodů stanovených zákonem. O dobrovolném zrušení právnické osoby rozhoduje její příslušný orgán.*“¹³⁴ Právě toto ustanovení navazuje na ustanovení jednak o účelu právnické osoby, a jednak o časovém vymezení jejího fungování, pokud toto bylo stanoveno při jejím založení.

Při řešení problematiky rušení a likvidace je nutné také vyřešit otázku, kdy vlastně se právnická osoba ruší s likvidací a kdy bez ní. Odpověď na to z velké části poskytuje přímo zákon, když stanoví, že *„(1) Po zrušení právnické osoby se vyžaduje její likvidace, ledaže celé její jmění nabývá právní nástupce, nebo stanoví-li zákon jinak.*

(2) Neplyne-li z právního jednání o zrušení právnické osoby, zda je rušena s likvidací nebo bez likvidace, platí, že je zrušena s likvidací.“¹³⁵ K tomu jsou připojeny právě výše zmíněné situace, kdy je stanoveno zákonem, že se právnická osoba zrušuje s likvidací: *„S likvidací se právnická osoba zrušuje*

a) uplynutím doby, na kterou byla založena,

b) dosažením účelu, pro který byla založena,

c) dnem určeným zákonem nebo právním jednáním o zrušení právnické osoby, jinak dnem jeho účinnosti, nebo

---

¹³³ Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). Citováno podle LASÁK, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 2 sv., s. 853. ISBN 978-80-7478-537-5.

¹³⁴ § 168 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 28. 2. 2016].

¹³⁵ § 169 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 28. 2. 2016].

*d) dnem právní moci rozhodnutí orgánu veřejné moci, nestanoví-li se v rozhodnutí den pozdější.*¹³⁶

Je také nutné podotknout, že zrušení právnické osoby je nezbytnou podmínkou jejího zániku, a to kvůli stupňovitému principu vzniku a zániku právnických osob – stejně tak, jako není možné, aby právnická osoba vznikla, když nebyla založena.¹³⁷ Zároveň však existuje i možnost, jak zrušit právnickou osobu i bez návrhu, většinou proti vůli jejich zástupců: „*Soud na návrh toho, kdo na tom osvědčí právní zájem, nebo i bez návrhu, zruší právnickou osobu a nařídí její likvidaci, jestliže*

a) vyvíjí nezákonnou činnost v takové míře, že to závažným způsobem narušuje veřejný pořádek,

b) již nadále nesplňuje předpoklady vyžadované pro vznik právnické osoby zákonem,

c) nemá déle než dva roky statutární orgán schopný usnášet se, nebo

*d) tak stanoví zákon.*¹³⁸

K tomuto je možno podotknout, že zákaz narušovat veřejný pořádek se nevztahuje automaticky na každé jednání, které je v rozporu se zákonem. Ke zrušení právnické osoby soudem tak dochází pouze v případech, kdy je porušení zákona v takové intenzitě, že dochází právě k závažnému narušení veřejného pořádku. Toto tak bezpochyby klade jisté nároky na soud, aby pečlivě zvážil, jaké jednání je tím jednáním, které závažným způsobem narušuje veřejný pořádek, a své rozhodnutí také pečlivě odůvodnil.¹³⁹

V návaznosti na zrušení zákon přináší také úpravu zániku právnické osoby, jak již bylo zmíněno výše: „*Právnická osoba zapsaná do veřejného rejstříku zaniká dnem výmazu z veřejného rejstříku.*“¹⁴⁰ Spíše na okraj a pro úplnost je pak vhodné

---

¹³⁶ § 171 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 28. 2. 2016].

¹³⁷ SVEJKOVSKÝ, J. *Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, s. 115. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2.

¹³⁸ § 172 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 29. 2. 2016].

¹³⁹ SVEJKOVSKÝ, J. *Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, s. 122. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2.

¹⁴⁰ § 185 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 29. 2. 2016].

doplnit, že „Právnícká osoba, která nepodléhá zápisu do veřejného rejstříku, zaniká skončením likvidace.“¹⁴¹

Ohledně samotné likvidace poskytuje zákon mnoho ustanovení, které se týkají konkrétního postupu při likvidaci. Pro základní přehled je tak vhodné vybrat alespoň ta nejdůležitější z nich.

V § 187 je likvidace definována: „Účelem likvidace je vypořádat majetek zrušené právnické osoby (likvidační podstatu), vyrovnat dluhy věřitelům a naložit s čistým majetkovým zůstatkem, jenž vyplyne z likvidace (s likvidačním zůstatkem), podle zákona.“¹⁴² Likvidační zůstatek se pak rozděluje mezi komanditisty a komplementáře tak, jak je uvedeno u výkladu o pravidlech dělení zisku a ztráty.

Důležitým ustanovením je také ustanovení § 188: „Vstoupí-li právnická osoba do likvidace, nesmí za ni nikdo právně jednat mimo rozsah stanovený v § 196 od okamžiku, kdy se o jejím vstupu do likvidace dozvěděl nebo kdy se o něm dozvědět měl a mohl.“¹⁴³ Zde je tedy kategoricky uplatněn zákaz právního jednání za právnickou osobu, a to i pro likvidátora mimo oblasti, vymezené v § 196. Takto striktní úprava má především zajistit, aby nebylo možné ji obejít a aby tak skutečně mohlo být dosaženo cílů samotné likvidace.¹⁴⁴

Právě osoba likvidátora má základní zakotvení v § 189: „Při vstupu do likvidace povolá příslušný orgán právnické osobě likvidátora; likvidátorem může být jen osoba způsobilá být členem statutárního orgánu. Zanikne-li funkce likvidátora ještě před zánikem právnické osoby, povolá příslušný orgán právnické osobě bez zbytečného odkladu nového likvidátora.“¹⁴⁵ Dále je také možné, aby do výběru osoby likvidátora zasáhl soud: „(1) Právnické osobě, která vstoupila do likvidace, aniž byl povolán likvidátor podle § 189, jmenuje likvidátora soud, a to i bez návrhu. Soud jmenuje likvidátora i v případě, že sám rozhodl o zrušení právnické osoby.“

---

¹⁴¹ § 186 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 29. 2. 2016].

¹⁴² § 187 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 29. 2. 2016].

¹⁴³ § 188 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 29. 2. 2016].

¹⁴⁴ SVEJKOVSKÝ, J. *Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, s. 151. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2.

¹⁴⁵ § 189 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 29. 2. 2016].

(2) *Na návrh osoby, která na tom osvědčí právní zájem, soud odvolá likvidátora, který řádně neplní své povinnosti, a jmenuje nového likvidátora.*

(3) *Nebyl-li podán jiný návrh či nelze-li návrhu vyhovět, může soud při postupu podle odstavce 1 nebo 2 likvidátorem jmenovat i bez jeho souhlasu člena statutárního orgánu. Takový likvidátor nemůže ze své funkce odstoupit. Může však navrhnout soudu, aby ho funkce zprostil, prokáže-li, že na něm nelze spravedlivě požadovat, aby funkci vykonával.*

(4) *Nelze-li likvidátora jmenovat ani podle odstavce 3, jmenuje ho soud z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců.¹⁴⁶ Zde je tedy patrné, že zákon přijímá hned několik možných postupů, které mají zajistit, aby právnická osoba v likvidaci nezůstala bez likvidátora, a aby tedy bylo možné naplňovat účely likvidace.*

Postavení likvidátora je pak upraveno v několika následujících paragrafech:

„§ 193

Likvidátor nabyvá působnosti statutárního orgánu okamžikem svého povolání. Za řádný výkon funkce likvidátor odpovídá stejně jako člen statutárního orgánu.

§ 194

Jen soud může odvolat z funkce likvidátora, kterého do funkce jmenoval.

§ 195

Odměnu a způsob její výplaty určuje likvidátorovi ten, kdo jej povolal.

§ 196

(1) *Činnost likvidátora může sledovat jen účel, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace.¹⁴⁷*

Obecně tak lze říci, že právní úprava likvidace, která se pak dále soustředí na podrobnosti zejména k postupu likvidátora, je velmi podrobná a jejím hlavním cílem je naplnění účelu likvidace tak, aby nebylo možné obcházet zákon, či likvidaci zneužívat k obcházení zákona. Je také nutné upozornit na to, že pokud je likvidátor povolán, tak mezi ním a likvidovanou právnickou osobou vzniká smluvní vztah. Je tedy

---

¹⁴⁶ § 191 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 29. 2. 2016].

¹⁴⁷ § 193 - 196 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 29. 2. 2016].

vhodné v rámci smlouvy přesně vymezit likvidátorova práva a jeho povinnosti, ačkoliv při absenci takových ujednání nastupuje podrobná zákonná úprava.¹⁴⁸

Ke zrušení komanditní společnosti může dojít zejména v případě, kdy žádný z komplementářů nesplňuje požadavky, uvedené v § 46.¹⁴⁹ K těmto podmínkám patří zejména bezúhonnost ve smyslu zákona o živnostenském podnikání.¹⁵⁰ V takovém případě totiž dojde k situaci, kdy společnost nemá statutární orgán, a zákon zde nestanoví možnost ustavení opatrovníka, nýbrž přímo zrušení společnosti. I v případě, že k takovému zrušení dojde, mohou se zbylí společníci dohodnout na pokračování společnosti s tím, že do společnosti „přiberou“ nového komplementáře, který již požadavky § 46 splňuje. Objevuje se také možnost změny právní formy společnosti, nicméně ta je možná až po uzavření dohody o pokračování společnosti, jinak podle zákona o přeměnách nejsou splněny podmínky pro možnost změny právní formy.¹⁵¹

Zákon však také specificky vymezuje případy, kdy sice dochází k zániku účasti komanditisty, nicméně toto není důvodem pro zrušení společnosti.¹⁵² Tyto důvody jsou

---

¹⁴⁸ SVEJKOVSKÝ, J. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, s. 159. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2.

¹⁴⁹ § 127 odst. 3 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 30. 1. 2016].

¹⁵⁰ § 46

(1) Členem orgánu obchodní korporace nemůže být také ten, kdo není bezúhonný ve smyslu zákona o živnostenském podnikání, a ani ten, u koho nastala skutečnost, která je překážkou provozování živnosti.

(2) Kdo se má stát členem orgánu obchodní korporace, předem zakladatele nebo obchodní korporaci informuje, zda ohledně jeho majetku nebo majetku obchodní korporace, v níž působí nebo působil v posledních 3 letech jako člen orgánu, bylo vedeno insolvenční řízení podle jiného právního předpisu nebo řízení podle § 63 až 65 tohoto zákona anebo zda u něho není dána jiná překážka funkce.

(3) Zástupce právnické osoby, která je členem orgánu obchodní korporace, musí splňovat požadavky a předpoklady pro výkon funkce stanovené zákonem pro samotného člena orgánu a újmu jím způsobenou obchodní korporaci nahradí společně a nerozdílně s právnickou osobou, kterou zastupuje; ustanovení občanského zákoníku o důsledcích nezpůsobilosti pro výkon funkce a její ztráty se použijí na zástupce obdobně.

(4) Na zástupce právnické osoby, která je členem orgánu obchodní korporace, se použijí ustanovení tohoto zákona o střetu zájmů, nepřípustnosti konkurenčního jednání a ustanovení právního předpisu o povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře a následcích porušení této povinnosti.

§ 46 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 30. 1. 2016].

¹⁵¹ LASÁK, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 2 sv., s. 850. ISBN 978-80-7478-537-5.

¹⁵² Důvodem pro zrušení společnosti není

- a) prohlášení konkursu na majetek komanditisty nebo zamítnutí návrhu na zahájení insolvenčního řízení pro nedostatek majetku komanditisty anebo zrušení konkursu proto, že je komanditistův majetek zcela nepostačující,
- b) schválení oddlužení komanditisty,
- c) doručení vyrozumění o neúspěšné opakované dražbě v řízení o výkonu rozhodnutí nebo v exekuci nebo, není-li podíl komanditisty převoditelný, pravomocné nařízení výkonu rozhodnutí postižením podílu

zrcadlením úpravy veřejné obchodní společnosti, kde v uvedených situacích dochází k oslabení osobního vztahu mezi společníkem a společností – buďto společník není schopen pro společnost vykonávat osobní práci, nebo jde o oslabení v rovině majetkové, kdy společnosti hrozí, že v důsledku nepříznivého finančního postavení společníka bude oslabena i pozice kupříkladu jejích věřitelů. Na rozdíl od veřejné obchodní společnosti však není vazba mezi komanditistou a komanditní společností tak úzká, a naopak se řadí spíše k vazbám kapitálovým, a proto není důvodu tuto úpravu aplikovat i zde.¹⁵³

V důsledku toho, že účast komanditisty ve společnosti může zaniknout ze zvláštních, taxativně vyjmenovaných důvodů, je však upraveno i obnovení účasti komanditisty, které je velmi úzce provázáno s pominutím důvodů, pro které byla jeho účast zrušena: „*Účast komanditisty ve společnosti se obnovuje*

a) zrušením konkursu na majetek komanditisty z jiných důvodů než pro splnění rozvrhového usnesení nebo proto, že je jeho majetek zcela nepostačující,

b) pravomocným zastavením výkonu rozhodnutí postižením podílu komanditisty ve společnosti, nebo

c) pravomocným zastavením exekuce podle jiného právního předpisu, ledaže společenská smlouva určí jinak.“¹⁵⁴

Je nutné upozornit na fakt, že se účast komanditisty ve společnosti obnovuje přímo ze zákona, pokud splní podmínku § 128 odst. 2: „*Vyplatila-li již společnost vypořádací podíl, obnoví se komanditistova účast, jen nahradí-li ho společnosti do 2 měsíců; účast se obnovuje ke dni jejího původního ukončení.*“¹⁵⁵ Mezi zánikem účasti komanditisty ve společnosti a jejím obnovením však může dojít k situaci, kdy již nebude zájem na obnovení této účasti, jak ze strany společnosti, tak ze strany komanditisty. Je proto vhodné ve společenské smlouvě upravit obnovení účasti komanditisty, aby bylo možné

---

komanditisty, nebo právní moc exekučního příkazu k postižení podílu komanditisty po uplynutí lhůty uvedené ve výzvě ke splnění vymáhané povinnosti podle zvláštního právního předpisu a, byl-li v této lhůtě podán návrh na zastavení exekuce, právní moc rozhodnutí o tomto návrhu, nebo

d) smrt nebo zánik komanditisty.

§ 127 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 30. 1. 2016].

¹⁵³ BĚLOHLÁVEK, A. J. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 631. ISBN 978-80-7380-451-0.

¹⁵⁴ § 128 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 30. 1. 2016].

¹⁵⁵ § 128 odst. 2 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Codexis [právní informační systém]. [cit. 30. 1. 2016].

předejít zákonnému důsledku. Zdá se také, že je možné zabránit tomuto obnovení pouze dohodou všech zbývajících společníků, aniž by muselo být ve společenské smlouvě takto stanoveno do budoucna.¹⁵⁶

---

¹⁵⁶ BĚLOHLÁVEK, A. J. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 635. ISBN 978-80-7380-451-0.

4 SROVNÁNÍ ZMĚN PRÁVNÍ ÚPRAVY KOMANDITNÍ SPOLEČNOSTI

Obecně lze říci, že na rozdíl od mnoha jiných institutů soukromého práva nedoznala úprava komanditní společnosti výrazných změn, které by ovlivnily základy jejího fungování. Zčásti může být tento fakt dán i dlouhou historií tohoto typu společnosti, kdy lze vysledovat jisté aspekty jejího fungování, které zůstávají neměnné již po staletí.

I přesto však můžeme pozorovat jisté dílčí změny, v první řadě se jedná o aplikovatelnost ustanovení o jiných obchodních společnostech na úpravu komanditní společnosti. Původně stanovená opora v ustanoveních o společnosti s ručením omezeným ze zákona vymizela, a přiměřeně se tak použijí pouze ustanovení o veřejné obchodní společnosti. I přesto však v zákoně zůstává zachována opora ustanovení o s.r.o. v několika výslovných případech, nejedná se však o systematickou aplikaci podpůrných ustanovení, jako spíše o výjimky z pravidla. V rámci faktu, že komanditní společnosti je na první pohled věnováno poměrně málo prostoru, se může zdát, že do úpravy o s.r.o. bude směřováno častěji, nicméně to je způsobeno pouze jistým „optickým klamem,“ daným rozsahem ustanovení, a skutečně se tak jedná spíše o výjimku.

Změnou, kterou lze označit jako systémovou a ovlivňuje úpravu všech obchodních společností, je však zákonné zavedení péče řádného hospodáře, stanovené jako povinnost pro členy statutárních orgánů společností. Institut péče řádného hospodáře je zcela nový v zákonné úpravě, nicméně judikatura tento princip postupně zavedla a formulovala již za účinnosti předchozí úpravy.

V návaznosti na podstatné snížení základního kapitálu u společnosti s ručením omezeným se stanoveného principu zákonodárce drží i v případě komanditní společnosti, kde nově není stanovena zákonná výše vkladu komanditisty. Ačkoliv tedy trvá vkladová povinnost, bez které by účast komanditisty v podstatě ztrácela smysl, může být výše vkladu stanovena kupříkladu na 1 Kč.

Důležitou změnou, která může ve velkém rozsahu ovlivnit způsob fungování komanditní společnosti, je ustanovení, podle které komanditisté nenesou ztrátu

společnosti. Je tak otázkou, zda je vhodné, aby ve společenské smlouvě došlo k odlišné úpravě, a podle názoru autora bude velmi záležet na „nastavení“ konkrétní společnosti, respektive vztahům mezi komplementáři a komanditisty. Je jisté, že v zákonném režimu jsou komanditisté mnohem více chráněni před riziky, která mohou vyústit až ve ztrátu společnosti, kterou pak nebudou nést. Na druhou stranu je zde velký tlak na komplementáře, aby se snažili ztrátě za každou cenu zabránit, jelikož na nesení ztráty budou „sami,“ a tím pádem pro ně bude mnohem citelnější, než kdyby se o ni dělili s komanditisty.

Další velkou změnou, která byla do zákonné úpravy komanditní společnosti nově zavedena, je komanditní suma. Tento institut je, na rozdíl od zákonného ručení za závazky společnosti, směřován spíše navenek společnosti, směrem k věřitelům, ale zároveň také do značné míry ovlivňuje vyplácení zisku uvnitř společnosti.

5 FORMULOVÁNÍ NÁZORŮ DE LEGE FERENDA

V dnešní době se může zdát, že komanditní společnost je spíše zastaralá a velmi málo využívaná forma obchodní společnosti. I přes její nespornou oblibu v průběhu historie ji dnes v mnoha ohledech překonává kupříkladu společnost s ručením omezeným, a to zejména podle své charakteristiky, která je patrná již z názvu – omezeného ručení. Ten se sice na komanditisty vztahuje také, ale v kombinaci s jejich neúčastí na obchodním vedení společnosti se v podstatě jedná o nutnost velké důvěry mezi oběma skupinami společníků.

Objevují se názory, že komanditní společnost je vhodná pro investory, kteří se následně ani nechtějí podílet na obchodním vedení společnosti. V takovém případě je však spíše na překážku omezení převoditelnosti podílu ve společnosti, kdy se může snadno stát, že nejvyšší orgán nedá souhlas k převodu na osobu, která dosud není společníkem, a mezi společníky komanditista kupce nenajde. Na rozdíl od akciové společnosti jsou tak jeho prostředky vázány způsobem, který mu neumožňuje s nimi disponovat, ale naopak tato dispozice je v rukou jiných osob. Lze tedy navrhnout, že by se do budoucna mohla právní úprava soustředit na vstřícnější postup vůči těmto investorům. V důsledku by se tak komanditní společnost mohla stát spíše formou investice, která je zaměřena na velké podíly komanditistů/investorů, kteří však mají větší možnosti dispozice s vloženými prostředky. V dnešní době dynamických trhů se toto zdá jako nezbytnost.

Zákon také neřeší vztah podílů komanditisty a komplementáře, což autor považuje za závažnou překážku při možnosti využít komanditní společnost jako investici. Pokud se tedy investor rozhodne, že se stane komanditistou, musí si být vědom toho, že tato záležitost by měla být velmi dobře ošetřena v rámci společenské smlouvy. Dispozitivnost nejruznějších ustanovení, které se ke komanditní společnosti váží, by se tak mohla stát spíše překážkou pro rozvoj těchto společností, jelikož je dán pouze jejich základní rámec a investor by se tak v některých případech mohl dostat do postavení, které neočekával a které mu nevyhovuje.

Tato dispozitivnost ale úzce souvisí s novým ustanovením, podle kterého komanditista neneso riziko. Na jednu stranu tak jde o značné posílení postavení komanditisty, kdy je chráněn proti ztrátě společnosti, na kterou nemůže mít vliv, jelikož mu nepřísluší se účastnit obchodního vedení. Na druhou stranu se však komplementáři v rámci obchodního vedení mohou rozhodovat mnohem opatrněji, aby ztrátě společnosti zabránili za každou cenu, a v důsledku tak bude společnost vykazovat mnohem menší zisky. I toto komplementáře z jejich finančního hlediska ovlivní, nicméně nebude to ovlivnění tak závažné, jako povinnost nést celou ztrátu v kombinaci s neomezeným ručením, což se pro komplementáře rychle může stát otázkou existenčních problémů, které mohou vyústit až v zánik společnosti, jelikož komplementáři pak mohou ztratit způsobilost být členy statutárního orgánu. Lze tak říci, že zavedení ustanovení, podle kterého komanditisté nenesou ztrátu, může v důsledku přivodit ještě menší „oblíbenost“ komanditní společnosti zejména v návaznosti na zvýšení rizika pro komplementáře.

ZÁVĚR

Tento text se zabývá zevrubným popisem fungování komanditní společnosti podle zákona č. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). V úvodní části byla provedena charakteristika historického vývoje komanditní společnosti, která ukazuje na její oblíbenost, trvající několik staletí, ale zároveň také na pokles této oblíbenosti v nedávné době. Jako poměrně jednoznačně přijímaná příčina tohoto poklesu je označována vzrůstající obliba zejména společnosti s ručením omezeným, která umožňuje větší flexibilitu podnikání, má jednodušší strukturu a především nevyžaduje, aby alespoň někteří ze společníků ručili za závazky společnosti celým svým majetkem, čímž se pro ně značně zmenšuje riziko.

Rozbor jednotlivých prvků komanditní společnosti podle obchodního zákoníku a zákona o obchodních korporacích přinesl zejména možnost srovnání změn, které byly zákonem o obchodních korporacích provedeny, a také poukázání na některé problémy, které se s komanditní společností pojí.

Obecně lze říci, že oblíbenost tohoto typu společnosti rapidně klesá kvůli nedostatkům, se kterými se lépe „vyrovnávají“ ostatní typy společností. Jde zejména o neomezené ručení za závazky společnosti, které platí pro komplementáře, a kterému lze snáze předejít založením společnosti s ručením omezeným. Zároveň, pokud má být komanditní společnost využita jako jistá forma investice, je pro komanditisty značně omezující možnost převodu podílu, která může vyústit až v situaci, kdy jimi vložené prostředky budou natrvalo vázány ve společnosti, aniž by měli možnost toto nějakým způsobem ovlivnit. Právě vázanost převodu podílu mimo společnost na souhlas ostatních společníků je však i typickým znakem společnosti s ručením omezeným, a ačkoliv je příslušné zákonné ustanovení dispozitivní, nelze říci, že by bylo často v rámci společenské smlouvy vylučováno. Zde by tak bylo zřejmě vhodné upravit celou koncepci fungování komanditní společnosti tak, aby se stala atraktivnější pro investory a „předčila“ tak společnost s ručením omezeným. Je tak možné uvažovat o úpravě, která by potlačila některé osobní prvky, typické i pro společnost s ručením omezeným,

a zároveň nepřinášela takovou roztříštěnost rozhodování, jaká je typická u akciové společnosti, která je jinak vhodnou volbou pro investory.

Z hlediska změn, které byly v úpravě komanditní společnosti provedeny, lze zdůraznit několik zásadních. Předně jde o využití ustanovení o jiných obchodních společnostech jako subsidiárních při aplikaci ustanovení o komanditní společnosti. Došlo zde k rozdílné koncepci, kdy ustanovení o společnosti s ručením omezeným budou použity výjimečně, na rozdíl od předchozí úpravy, kdy jejich použití bylo koncipováno širěji. Tohoto rozdílu je třeba dbát i v celkové koncepci uvažování o komanditní společnosti a jejím fungování, a je také třeba si klást otázku, do jaké míry je tento posun vhodný. Jak již bylo výše nastíněno, perspektivy komanditní společnosti do budoucna mohou do značné míry záviset na jejím přizpůsobení se investorům, což posun k výrazně osobnímu charakteru veřejné obchodní společnosti do značné míry neumožňuje.

Další významnou změnou je zavedení institutu péče řádného hospodáře, který je v zákoně upraven poprvé, ačkoliv se jeho definováním zabývala judikatura již za účinnosti předchozí úpravy. Tento institut přináší významnou podporu při ručení za závazky společnosti. Je s ním také spojena celá řada dalších problémů, kupříkladu větší opatrnosti při rozhodování o riskantních krocích, které společnost bude podnikat. Zde je tedy třeba spíše vyčkat na judikaturu přímo k příslušným ustanovením, která se bude potýkat s poměrně základním problémem, a to je rozlišení, kdy se jedná o krok, který je zcela v souladu se zájmy společnosti, ale „nevyšel,“ a kdy naopak o krok, kterým byla porušena péče řádného hospodáře.

Také došlo ke změně v oblasti vkladů a podílů ve společnosti. Minimální vklad, ačkoliv trvá vkladová povinnost komanditisty, tak není stanoven, je možné, aby ve společnosti existovalo více podílů, spjatých s různými právy, a také je možné, aby jeden společník vlastnil více podílů. Také institut komanditní sumy, který byl rovněž nově zaveden do zákonné úpravy, významným způsobem ovlivňuje jak ručení komanditisty za závazky společnosti, tak i výplatu zisku v rámci této společnosti. U celé této problematiky lze však důrazně doporučit její upravení ve společenské smlouvě, a to včetně upravení vzájemných vztahů komplementářů a komanditistů z hlediska podílů. Zákonná ustanovení sice poskytují základní oporu, nicméně řešení konkrétních jemných nuancí ponechávají spíše na dohodě společníků v rámci společenské smlouvy.

Celkově lze shrnout, že úprava komanditní společnosti neprošla výraznými změnami, které by ovlivnily její celkové fungování, nicméně je možné pozorovat dílčí změny v koncepci. Pro budoucí lepší využití tohoto typu společnosti by však zřejmě bylo vhodné provést další změny, které by lépe reflektovaly současnou dynamičnost trhů a možnosti investic. V opačném případě by se mohlo stát, že by komanditní společnost pro své nevyhovující zákonné nastavení mohla zcela vyjít z užívání.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BARTOŠEK, Milan. *Encyklopedie římského práva*. 2. vydání. Praha: Academia, 1994. 472 s. ISBN 80-200-0243-X.

BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 2733 s. ISBN 978-80-7380-451-0.

ČÁP, Zdeněk a Jan HEJDA. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde Praha, 2013, 783 s. ISBN 978-80-7201-917-5.

ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 640.

DVOŘÁK, Tomáš. *Komanditní společnost*. Praha: ASPI Publishing, 2004, 328 s.

DVOŘÁK, Tomáš. *Osobní obchodní společnosti ve světle rekodifikace českého obchodního práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 580 s. ISBN 978-80-7357-755-1.

DVOŘÁK, Tomáš. *Komanditní společnost*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2004, xviii, 309 s. Právnícké osoby. ISBN 80-7357-027-0.

ELIÁŠ, Karel, Jarmila POKORNÁ a Miroslava BARTOŠÍKOVÁ. *Kurs obchodního práva: právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vyd. Praha: C.H. Beck, 2005, xxxvi, 617 s. Beckovy právnícké učebnice. ISBN 80-7179-391-4.

FALDYNA, František a kol. *Obchodní právo*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 1208 s. ISBN 978-80-7357-577-9.

HEJDA, Jan. *Nový zákon o obchodních společnostech a družstvech: zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech : (zákon o obchodních korporacích) : poznámkové znění*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 859 s. ISBN 978-80-7263-823-9.

KINCL, Jaromír, URFUS, Valentin, SKŘEJPEK, Michal. *Římské právo*. 2. vydání. Praha:

C. H. Beck, 1995. 386 s. ISBN: 80-7179-031-1.

LASÁK, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 2 sv. ISBN 978-80-7478-537-5.

OVEČKOVÁ, Olga. *Slovník obchodního práva*. Vyd. 1. Praha: Codex Bohemia, 1996, 339 s. ISBN 80-85963-08-6.

PELIKÁNOVÁ, Irena. *Komentář k obchodnímu zákoníku: (s přihlédnutím k evropskému právu)*. 3., přeprac. a dopl. vyd. Praha: ASPI, 2004, 574 s. Komentář (ASPI). ISBN 80-86395-99-5.

PELIKÁNOVÁ, Irena. *Obchodní právo*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2005, 458 s. ISBN 80-7357-062-9.

POKORNÁ, Jarmila. *Obchodní zákoník: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, sv. 1, 1115 s. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-491-8.

SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář : [§ 118-418]*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2.

ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. Praha: C. H. Beck, 2013. 1008 s. ISBN 978-80-7400-480-3.

ŠTENGLOVÁ, Ivana, Miloš TOMSA a Stanislav PLÍVA. *Obchodní zákoník: komentář*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002, xvi, 1325 s. Komentované zákony (C.H. Beck). ISBN 80-7179-782-0.

Seznam použitých odborných článků

ČECH, P., Rekodifikace: hlavní změny v právu společností. *Právní rádce*. 2012, roč. XX., č. 5, s. 6 – 11. ISSN 1210-4817.

ČECH, P., S. r. o. po rekodifikaci. *Právní rádce*. 2012, roč. XX., č. 5, s. 14 – 16. ISSN 1210-4817.

ELIÁŠ, Karel. Ručení společníků v osobních obchodních společnostech. *Obchodní právo*, 1995, č. 12, s. 2-7. ISSN 1210-8278.

Seznam použité judikatury

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28. 05. 1924, sp. zn. R I 278/24, Vážný 3911.

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 15. 07. 1924, sp. zn. R I 524/24, Vážný 4059.

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR R I 584/25 ze dne 02. 09. 1925, sp. zn. R I 584/25, Vážný 5251.

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21. 09. 1928, sp. zn. R I 463/28, Vážný 8316.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 6. 1999, sp. zn. 7 Cmo 629/98.

Seznam použitých právních předpisů

Zákon č. 1/1863 z. ř., jímžto se uvádí zákoník obchodní.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

Seznam použitých internetových zdrojů

DĚRGEL, Martin. *Specifika komanditní společnosti* [online]. Wolters Kluwer ČR, 10. července 2009 [cit. 11. března 2014]. Dostupné na

<<http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d5308v7357-specifika-komanditni-spolecnosti/>>

Osnova obchodního zákona. Státní tiskárny v Praze, Praha 1937. [online] Dostupné z: <https://www.obczan.cz/files/files/113>

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jana Chlantová

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Komanditní společnost –s rovnání původní úpravy obchodního zákoníku a úpravy v zákoně o obchodních korporacích

Rok: 2016

Počet stran textu bez příloh: 50

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 31

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 2

Vedoucí práce: JUDr. Ing. Martin Kohout Ph.D.